

NÆSTVED

Miljøgodkendelse

05.08.2015

Kvisthøjgård

Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle

CVR-nr. 27840108

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Miljøgodkendelse til omlægning og udvidelse af svineproduktion på Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle, CVR-nr. 27840108.

Tybjerggaard v. Susanne og Bent Jeppesen ansøger om en miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12 i forbindelse med omlægning og udvidelse af husdyrproduktionen på Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle. I den forbindelse udvides dyreholdet fra ca. 122,7 dyreenheder (DE) til 588,5 dyreenheder.

Der ønskes opført en ny staldbygning vest for eksisterende bygningsmasse samt etablering af ny gyllebeholder nord for eksisterende stald.

Ejendommens jordtilliggende er bortforpagtet til Tybjerggaard Agri Aps. Godkendelse af udbringningsarealer er således ikke indeholdt i nærværende godkendelse. Bedriftens husdyrgødning afsættes til Tybjerggaard Agri Aps, som derfor har indsendt særskilt § 16-miljøansøgning for udbringningsarealerne.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Næstved Kommune hermed godkendelse til svineproduktionen på Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle i henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer.

- ansøgningen om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 69.322, version 4) og supplerende oplysninger til denne,
- fiktiv ansøgning for scenarie 2 fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 72.928, version 3) og supplerende oplysninger til denne,
- den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg (bilag 1)

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	3700029933
Matrikelnummer	2a, Hæggerup By, Tybjerg m.fl.
CVR	27840108
Ejendommens ejer	Bent Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle
Husdyrbrugets ejer	Tybjerggaard v. Susanne og Bent Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle
Kontaktperson	Bent Jeppesen, Mobil nr. 20861629

Indledning

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaerne Grontmij A/S og AGLAJA vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold § 19 - § 26 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer.

Vurderingen fremgår af bilag 1 og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 69.322, indkommet den 16.12.2013. Den er siden blevet ændret og tilpasset. Den endelige version, version 4 forelå den 16.03.2015 og danner grundlag for godkendelsen.
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance ved mail og breve fra ansøgers konsulent Max Jacobsen, Miljørådgivning.
  - Brev af den 12.01.2015 fra konsulent med supplerende oplysninger
  - Mail af den 12.02.2015 fra konsulent med supplerende oplysninger
  - Mail af den 16.03.2015 fra konsulent med supplerende oplysninger.

Resume

Ansøger ønsker at ændre og udvide den nuværende tilladte produktion på 15 årsopdræt (3-6 mdr., tung race), 95 årsopdræt (6-24 mdr., tung race), 35 årsopdræt (3-6 mdr., jersey) og 200 årsopdræt (6-22 mdr., jersey), svarende til 122,7 DE til 36.000 smågrise (7,1-31 kg), 23.000 polte (31-65 kg) samt 10.000 slagtesvin (65-115 kg), svarende til 588,5 DE. Alternativt ønskes mulighed for produktion af 36.000 smågrise (7,1-31 kg) og 14.000 slagtesvin (31-115 kg), svarende til 578,2 DE.

Der ønskes etableret en ny svinestald samt ny gyllebeholder med fast overdækning.

Den nye stald indrettes med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, til polte og slagtesvin og med toklimastald med delvis spaltegulv til smågrisene. Eksisterende stald renoveres ikke og tages ud af drift.

Ammoniakemissionen fra anlæggene (stald og lager) er beregnet til 4.663 kg N /år. Dette er en forøgelse på 3.094 kg N/år i forhold til nudriften. Næstved Kommune har vurderet at ammoniakemission fra stalde og lagre maksimalt må være 5.610 kg NH₃-N/år i forhold til opfyldelse af kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

Der drives ikke arealer på bedriften, og der skal således indgås aftale med godkendt modtager om årlig afsætning den samlede producerede gødningsmængde fra bedriften.

Naboorientering og partshøring

I henhold til § 55 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 skal kommunen foretage en offentlig forannoncering om modtagelse af en § 12, stk. 2 ansøgning. Forannonceringen fandt sted den 12.01.2015. I den forbindelse modtog kommunen kommentarer vedr. lugt, støj, udsyn, udbringningsarealer og transport. Bemærkningerne er indarbejdet i den miljøtekniske beskrivelse, bilag 1, hvor kommunen har vurderet det relevant.

I et brev af den 04.06.2015 blev parterne i sagen orienteret om, at udkast til afgørelse forelå, og at de havde 6 uger til at kommentere det. Parter er i denne forstand alle beboelser beliggende indenfor konsekvensområdet på 1.031 m.

Næstved Kommune har i høringsperioden ikke modtaget bemærkninger til udkastet.

Godkendelsen gives på følgende vilkår

Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

Generelle vilkår

1. Den maksimalt tilladte årsproduktion omfatter en svinebesætning på:
Scenarie 1 - 36.000 smågrise (7,1-31 kg), 23.000 polte (31-65 kg) samt 10.000 slagtesvin (65-115 kg), svarende til i alt 588,5 DE.

ELLER

Scenarie 2 - 36.000 smågrise (7,1-31 kg), 14.000 slagtesvin (31-115 kg), svarende til i alt 578,2 DE.

For begge scenarier gælder at ind og afgangsvægte kan variere, dog således at antal kg dyr på stald i staldafsnittene ikke overstiger oplysningerne i ansøgningen eller antal dyreenheder for den pågældende dyretype. Polte og slagtesvin regnes for samme dyretype. Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 853 af 30.06.2014.

2. Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) med tilhørende vilkår.
3. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
4. Godkendelsen bortfalder hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 05.08.2017.

Landskabsinteresser

5. Nye anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningen, med samme materialevalg og farvevalg som de tilsvarende eksisterende bygningsdele.
6. Der skal etableres skærmende beplantning på den nye stalds vestlige side. Beplantningen skal bestå af minimum 3 rækker og være af både høj og lav beplantning samt være af hjemhørende arter. Beplantningens placering fremgår af bilag 1.1.
7. Den nye beplantning vest for stalden samt den eksisterende beplantningen øst for stalden skal stedse vedligeholdes.
8. Beplantning i skel mod nord skal bibeholdes og til stedse vedligeholdes.

Afstandskrav

9. Den nye stald og gyllebeholder skal placeres minimum hhv. 12 og 19 m fra naboskel (matr.nr. 1a Hæggerup By, Tybjerg).

10. Der må ikke ligge drænen indenfor 15 meter fra den nye gyllebeholder. Afstandskravet gælder også selvom drænet ligger i en lukket ledning.
11. Drænen der ligger nord for den nye stald, skal anlægges i en tæt ledning og mindst 9 meter fra stalden.
12. Senest 3 måneder efter stalden og gyllebeholderen er bygget færdig, skal der fremsendes tegning af drænets placering, og der skal vedlægges dokumentation på at drænet nord for stalden er lagt i en tæt ledning enten ved fotodokumentation eller en erklæring fra en entreprenør.

Indretning af staldanlæg

13. Den nye stald skal opføres og placeres som angivet i ansøgningsmaterialet.
14. Den nye stald skal indrettes med delvist fast gulv (25-49 %).
15. De eksisterende stalde må ikke anvendes til svineproduktion.
16. Der skal etableres enten **1)** biologisk luftrensning (farm AirClean) **eller 2)** gylleforsøringsanlæg samt separationsanlæg (smellFighter). Det valgte anlæg og de valgte indstillinger skal have en ammoniakreducerende effekt på minimum 35 % og en lugtreducerende effekt på minimum 30 %. Anlægget skal fungere i alle staldafsnit i den nye stald dvs. både hos smågrise, polte og slagtesvin.
17. Den valgte teknologi skal ved installationen være optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.

BAT

18. Såfremt der installeres **biologisk luftrensningsanlæg** skal følgende vilkår overholdes:

- I den nye stald skal der etableres et biologisk luftrensningsanlæg.

-Luftrensningsanlægget skal forsynes med differenstrykmåler, vandmåler, alarm samt ledningsevnesensor. Ledningsevnesensoren skal placeres efter producentens anvisninger.

- Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være 15 milliSiemens (mS)/cm.

- Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt.

- Tryktabet over luftrensningsanlægget må ikke overstige 40 pascal (Pa).

- Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol

- Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres:

- Ledningsevnen (som minimum på timebasis)

- Luftrensningsanlæggets driftstid

- Månedlige målinger af vandforbruget og tryktabet

- Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre

- Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.

- Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver fjerde måned. Kalibrering af

ledningsevnesensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.

- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 8 dage. Logbogen/den elektroniske registrering af data, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

19. Såfremt der installeres **gylleforsuring** skal følgende vilkår overholdes:

- Der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af al gylle på ejendommen.
- Svovlsyretanken skal være udstyret med indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel. Procestanken skal være forsynet med låg.
- Der må kun anvendes svovlsyre.
- Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.
- På ejendommen må svovlsyrebehandlet gylle ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- Hele stald- og gødningsopbevaringsanlægget skal sikres mod nedbrydning af svovlsyre i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad nr. 102.17.19 – "vejledning i valg af betonkvalitet i forbindelse med forsuring af gylle".

Egenkontrol:

- Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.

- Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres af producenten mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.

- Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:

- Den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling.
- Der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5, i en sammenhængende periode på mere end 8 dage.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.

- Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Separationsanlægget

20. Såfremt der installeres **gylleforsuring** skal følgende vilkår om gylleseparation overholdes:

- Der skal etableres et gyllesepareringsanlæg til behandling af al produceret husdyrgødning.
- Gyllesepareringsanlægget skal kobles på gylleforsuringsanlægget efter fabrikantens forskrifter.
  - Der skal indgås skriftlig aftale om afsætning af fiberfraktioner udskilt af husdyrgødningen. Aftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:
    - leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR-nummer.
    - hvor mange kg kvælstof og hvor mange kg fosfor, som aftalen omfatter.
  - Der skal årligt foretages analyser af kg N og kg P i både væske- og faststoffractionen af den separerede gylle. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.
  - Der skal indgås skriftlig aftale med producenten/leverandøren om årligt serviceeftersyn af gyllesepareringsanlægget.
- Vedligeholdelse af gyllesepareringsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- *Egenkontrol*
Skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktioner, analyser for kg N og kg P i væske- og faststoffractionen af den separerede gylle, den skriftlige serviceaftale samt de årlige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Foder

21. Foderet skal tilsættes fytase, svarende minimum til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i fodret.
22. Den samlede mængde fosfor ab lager må maksimalt være:
 Scenarie 1: 14.275 kg P ab lager pr. år.
 Scenarie 2: 14.045 kg P ab lager pr. år.
23. Scenarie 1: Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 9.720 kg P pr. år. Polte anses som slagtesvin i den sammenhæng.
24. Scenarie 2: Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 9.485 kg P pr. år.

P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsl.sv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi – scenarie 1	Værdi – scenarie 2
Antal producerede	10.000	14.000

<i>slagtesvin</i>			
<i>Indgangsvægt, kg</i>	65	31	31
<i>Afgangsvægt, kg</i>	115	65	115
<i>FE pr. dyr</i>	2,85	2,85	2,85
<i>Gram fosfor pr. FE</i>	4,59	4,59	4,76
<i>Kg P ab dyr pr. svin</i>	0,379	0,257	0,678
<i>Kg P ab dyr pr. dyreenhed</i>	19,4	26,2	23,1

25. Der skal føres en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsl.sv i foderblandingerne.

26. P ab lager skal på baggrund af produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.

27. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

28. Produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Energi- og vandforbrug

29. Ejendommen skal rådfører sig med en energikonsulent inden byggeriet påbegyndes for at sikre at valg af teknologi, arbejdesgange og processer i stalden er gennemgået med henblik på energibesparelse. Energirapport skal efterfølgende sendes til kommunen.

30. Bedriftens forbrug af vand, energi og diesel skal årligt aflæses og registreres i en driftsjournal, som skal opbevares i fem år og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

31. Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddels elektronisk til driftsherren.

32. Der skal på udendørsbelysning være bevægelsessensorer.

33. Der skal i den nye stald opsættes energieffektive ventilatorer.

34. Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og det skal rengøres efter hvert hold. Rengøringen skal noteres i logbog.

35. Der skal indgås en servicekontrakt på ventilationsanlægget med gennemgang heraf hvert andet år.

36. I de nye stalde skal der anvendes LED-lysrør.

Håndtering af gødning og gødningsopbevaringsanlæg

37. Opbevaring af fasstoffraktion fra gylleseparering skal foregå i tæt container placeret på fast, støbt plads i henhold til landbrugets byggeblad nr. 103.06-08 revideret 20.09.2012.
38. Oplaget af faststoffractionen fra gyllesepareringen skal være overdækket.
39. Fortanken skal etableres så den øverste kant af fortanken enten er i niveau med eller ligger over den øverste kant på gyllekanalerne.
40. Hvis der installeres gylleforsuringsanlæg på ejendommen skal den nye gyllebeholder skal kunne modstå påvirkning fra forsuring af gylle, jf. Landbruget Byggeblad, nr. 103-04-29 og 102.17-19.
41. Den nye gyllebeholder skal have monteret fast overdækning i form af telt, flydedug eller betonlåg. I tilfælde af skader på den faste overdækning skal den straks repareres, så overdækningen er helt tæt. Umiddelbart efter endt omrøring samt helt eller delvis tømning, skal overdækningen lukkes tæt til.
42. Eksisterende og ny gyllebeholder skal minimum efterses en gang årligt for brud, revner og kabelskader. Der skal føres logbog over egenkontrollen.
43. Gyllebeholderne skal efter første beholderkontrol, have beholderkontrol hvert 5 år.
44. Omrøring af gyllebeholder må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
45. Håndteringen af gylle skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
46. Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn med pumpeårn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Beskyttelse af sårbar natur

47. Træer og buske i og omkring lokalitet 12 og 13 skal fjernes. Rydningen skal foretages så vegetationen ikke er skyggende for vandhullet. Træer på nordsiden kan blive stående. Rydningen skal foretages hver 5. år.
48. Fældede træer og buske må ikke lægges tættere end 5 meter fra vandhulsbrinken.
49. Lokalitet 12 skal oprensnes hvert 10. år uden at bredhældningen gøres stejlere.
50. Lokalitet 10 skal oprensnes og udvides til ca. 200 m², og så jordfyldet på den udyrkede firkant ved vandhullet ikke kommer i kontakt med vandhullet.
51. Lokalitet 10 skal holdes lysåbent.
52. Første oprensning og rydning af træer og buske skal foretages senest et år efter, at godkendelsen er taget i brug.

53. Oprensningen af vandhullerne skal udføres med gravemaskine af en person som har erfaring med oprensning og udgravning af vandhuller.
54. Oprensningerne må først foretages, når der er indhentet en dispensation fra §3 i Naturbeskyttelsesloven.
55. Der må ikke udsættes andefugle, fisk, krebs eller andre dyrearter i lokalitet 10, 12 og 13
56. Der må ikke fodres ænder i og ved lokalitet 10, 12 og 13.

Lugt

57. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
58. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
59. Fordelingen af dyr, dyretyper og antal kg dyr på stald i staldafsnittene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

Transport

60. Egne transporter skal foregå indenfor tidsrummet kl. 7.00-18.00, og så vidt muligt på hverdage. Sæsonbetonede transporter er dog undtaget.
61. Øvrige transporter til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00. Eksterne transporter i forbindelse med afhentning af polte og slagtesvin kan foregå fra kl. 6.00.

Støj

62. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser, indtil 15 meter fra beboelsen ved beboelsens udendørs opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45

Alle dage kl. 22-7

½ time

40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

63. Hvis myndigheden vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførslen aftales med tilsynsmyndigheden.
64. Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og defekte/støjende ventilatorer skal straks udbedres.
65. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.
66. I staldbygningen skal porten ud mod Hæggerupvej holdes lukket, når der foregår støjende aktiviteter i den sydlige ende af bygningen.

Støv

67. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

68. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 15 minutter ad gangen.
69. Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

Kemikalier

70. Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskillere. Tanken skal opstilles med god afstand til afløb og dræn.
71. Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlag uden afløb, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

Affald

72. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.

73. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
74. Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret tankplade på tanken, hvor fabrikationsår fremgår.
75. Opbevaringspladsen for døde dyr må ikke kunne ses fra offentlig vej.

Skadedyr

76. For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer for skadedyr fra Institut for Agroøkologi, Århus Universitet.
77. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

Husdyrbrugets ophør

78. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser og uheld

79. Ejendommen skal udarbejde en endelig beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal ajourføres efter behov, dog mindst én gang årligt. Planen skal være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen.
80. Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
81. Den endelige beredskabsplan inkl. kortbilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at der er sat dyr ind i staldene.

Egenkontrol

82. Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:

- Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter og evt. E-kontroller. Dokumentationen skal opbevares i min. 5 år.
- Egenkontrol hvis der anvendes biologisk luftrensning:
Logbog for luftrensningsanlægget
Kontrolrapporter fra serviceeftersyn samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren
Ovenstående skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år
- Egenkontrol hvis der installeres gylleforsuring og separation:
Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter fra serviceeftersyn skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år
- Skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktioner, den skriftlige serviceaftale samt de årlige servicereportager skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år.
- Analyseresultater for kg N og kg P i både væske- og fasstoffractionen fra separeret gylle. Resultaterne skal opbevares i mindst 5 år på husdyrbruget.
- Produktionskontrol for P ab dyr pr. slagtesvin/polte mindst 5 år tilbage
- Dokumentation for P ab lager for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.
  - Dokumentation vedr. indhold og forbrug af fytase i foder mindst 5 år tilbage.
  - Ejendommens forbrug af el, vand og diesel mindst 5 år tilbage.
  - Virksomheden skal føre driftsjournal for ventilationsanlægget. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om rengøring og service og samtlige driftsforstyrrelser på ventilationsanlægget, herunder uheld og driftsnedbrud. Driftsjournalen skal ajourføres inden for en uge fra driftsforstyrrelsen, og opbevares i 5 år.
  - Logbog for årligt eftersyn af gyllebeholdere
  - Beredskabsplan
    - Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

Offentliggørelse, hjemmel og klagevejledning

Godkendelsen annonceres den 05.08.2015 på kommunens hjemmeside.

Godkendelsen er meddelt med hjemmel i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer, § 12.

Dispensation for afstandskrav i henhold til lovens § 8 er meddelt med hjemmel i § 9 stk. 3.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra afgørelsens annoncering, dvs. senest den 02.09.2015 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt visse organisationer. Klageberettigede er orienteret ved annonceringen, og kopi af godkendelsen er sendt til organisationer og myndigheder.

Du klager via klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Næstved Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelsesloven § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Revurdering og retsbeskyttelse

I henhold til bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 17 skal tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hver 10. år tage bedriftens samlede miljøgodkendelse op til revurdering. Første revurdering skal dog foretages 8 år efter meddelelsen, eller ved vedtagelsen af nye BAT konklusioner for branchen, hvor BAT skal være implementeret på husdyrbruget senest 4 år efter vedtagelsen af nye BAT konklusioner. Denne godkendelse forventes taget op til revurdering første gang den 05.08.2023.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2 bl.a. hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Næstved Kommune.

Godkendelsen gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for vores vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg. Godkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel anmeldelse, tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks.

Museumsloven, Naturbeskyttelsesloven, Vandforsyningsloven, Vandløbsloven eller Byggelovgivningen.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Orientering

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. husdyrgodkendelsesloven § 33.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ved akut forurening skal alarmcentralen straks kontaktes på 112.

Udarbejdelsen af denne godkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af miljøministeriet.

Næstved Kommune, den 05.08.2015.

Med venlig hilsen

Anja Rasmussen

Landbrugs- og vandløbsmedarbejder

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Tlf. 5588 6150

Bilag:

1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Kopi sendt til:

- Embedslægeinstitutionen, Sjælland, Rolighedsvej 7,2, 4180 Sorø, via e-mail: sjl@sst.dk
- NaturErhvervstyrelsen, Nyrupsgade 30, 1780 København V, via e-mail: miljo@naturerhverv.dk (det tidligere plantedirektorat)
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, via e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, via email: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. Lokalafdeling: Friluftsrådet for SydvestSjælland, att. Arne Kristensen, Stendyssevej 17, 4171 Glumsø, via mail: sydvest@friluftsradet.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, via e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, via email: fbr@fbr.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, Vingsted, 7182 Bredsten, via email: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og cskotte@cas.org
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V., natur@dof.dk og naestved@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via email: husdyr@ecocouncil.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø., via email: dnnaestved-sager@dn.dk
- Max Jacobsen, Miljørådgivning, mjb@maxjakobsen.eu

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Kvisthøjgård
Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle

CVR-nr. 27840108

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
1. INDLEDNING.....	3
1.1 DEN ANSØGTE PRODUKTION.....	3
1.2 TIDSPLAN FOR PROJEKTET.....	4
2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	5
3. HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG DRIFT.....	7
3.1 AFSTANDSKRAV	7
3.2 STALDBYGNINGER	11
3.3 FODEROPBEVARING	13
3.4 ENERGIFORBRUG	13
3.5 VANDFORBRUG.....	13
3.6 SPILDEVAND.....	14
4. OPBEVARINGSKAPACITET OG GØDNINGSHÅNDTERING	15
4.1 GØDNING SOPBEVARINGSANLÆG	15
4.2 GØDNINGSPRODUKTION OG OPBEVARINGSKAPACITET	16
4.3 DRIFT AF GYLLEBEHOLDERE	17
4.4 HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING	18
4.5 AFSÆTNING AF HUSDYRGØDNINGEN.....	18
5. HUSDYRBRUGETS FORURENING OG FORURENINGSBEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	19
5.1 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK, BAT	19
5.1.1 Ammoniakfordampning fra staldanlæg.....	19
5.1.2 Fosfor ab lager	23
5.1.3 Opbevaring af gylle	24
5.1.4 Vand og Energi.....	24
5.1.5 Lugt.....	26
5.1.6 Foder.....	26
5.1.7 Management.....	28
5.1.8 Samlet vurdering.....	29
5.2 AMMONIAKTAB FRA STALDANLÆG	29
5.3 PÅVIRKNING AF SÅRBAR NATUR OG SÅRBARE ARTER	29
5.3.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.....	29
5.3.2 Natura 2000-områder.....	33
5.3.3 Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter	35
5.4 LUGT	38
5.5 TRANSPORT	40
5.6 STØJ	43
5.7 STØV	45
5.8 LYS	46
5.9 KEMIKALIER	46
5.10 AFFALD	47
5.11 SKADEDYR.....	48
5.12 HUSDYRBRUGETS OPHØR	48
6. DRIFTSFORSTYRELSE OG UHELD.....	49
7. EGENKONTROL.....	50
8. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV.....	51
9. SAMLET VURDERING	52
10. REFERENCER	52
11. BILAG.....	54

1. INDLEDNING

Næstved Kommune har den 16.12.2014 modtaget ansøgning om ændring og udvidelse af husdyrproduktionen på Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle.

Ansøgningen er fremsendt af Max Jacobsen Miljørådgivning, på vegne af Tybjerggaard v. Susanne og Bent Jeppesen. Ansøgningen omfatter godkendelse efter § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven).

Vi har i henhold § 19 - § 26 i husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, (ansøgning nr. 69322) samt tilhørende supplerende materiale:

- Brev af den 12.01.2015 fra konsulent med uddybning af ansøgningen.
- Mail af den 12.02.2015 fra konsulent med supplerende oplysninger.
- Mail af den 16.03.2015 fra konsulent med supplerende oplysninger.

1.1 Den ansøgte produktion

Der ansøges om omlægning og udvidelse af den eksisterende kvægbesætning svarende til 122,7 DE til en svineproduktion af smågrise, polte og slagtesvin svarende til 588,5 DE i scenarie 1 og 578,2 DE i scenarie 2. Nudriften og den ansøgte fordeling på dyretyper fremgår af tabel 1.

Dyrehold	Nu-drift		Ansøgt-drift Scenarie 1		Ansøgt-drift Scenarie 2	
	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE
Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning)	95	42,96				
Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	15	4,42				
Kvie/stud, jersey (6 mdr.-kælvning)	200	67,62				
Småkalv, jersey (0-6 mdr.)	35	7,67				
Smågrise (7,1-31 kg)			36.000	166,81	36.000	166,81
Polte (31-65 kg)			23.000	226,25		
Slagtesvin (65-115 kg)			10.000	195,46		
Slagtesvin (31-115 kg)					14.000	411,37
Antal DE i alt		122,7		588,5		578,2

Tabel 1 Dyreholdet angivet i ansøgningen. (Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelsen¹).

Som det ses af tabel 1, er der søgt om fleksibilitet i forhold til produktionen af polte/slagtesvin, idet afgangsvægten af poltene kan variere. Der er således indsendt fiktiv ansøgning (skema nr. 72928) med beregninger for en ansøgt drift som scenarie 2.

I tilfælde af ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at man ved fortolkning af en afgørelse skal tage udgangspunkt i det godkendte antal dyr og vægt.

¹ Bekt. Nr. 853 af 30.06.2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødnings, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Af ansøgningen fremgår endvidere følgende om den ansøgte produktion:

” Landbrugsvirksomheden på Hæggerupvej 20 blev i 2014 solgt til Tybjerggaard v. Bent og Susanne Jeppesen. Formålet med overtagelsen af ejendommen er at udvikle landbrugsvirksomheden og etablere et produktionsanlæg til polte. Tybjerggaard driver i forvejen flere ejendomme med avls- og opformeringsbesætninger. Hæggerupvej 20 vil i den sammenhæng blive drevet som et selvstændigt produktionsanlæg, hvor smågrise fra en af Tybjerggaards sobesætninger indsættes i den nye stald på Hæggerupvej 20. Den primære produktion er polte med eksternt salg for øje.

I en moderne polteproduktion stilles der meget høje kvalitetsmæssige krav. Udvælgelsen af poltene er kritisk, og poltene vurderes primært på udseende, styrke, klove, benstilling og patter. Poltene sælges til såvel indenlandske som udenlandske soproducenter.

De skrappe krav til udvælgelsen af poltene betyder, at en stor andel af de indsatte smågrise kasseres som avlsdyr. Disse kasserede polte/smågrise vil blive opfedet og solgt som slagtesvin. Det mest hensigtsmæssige i den forbindelse, er at beholde de kasserede polte i den samme stald. Derfor ansøges der om en ny stald, der også kan rumme de slagtesvin, der kommer fra de kasserede polte/smågrise”.

Vilkår

For at fastholde det ansøgte dyrehold, bliver der stillet vilkår om at:

- Den maksimalt tilladte årsproduktion omfatter en svinebesætning på:
Scenarie 1 - 36.000 smågrise (7,1-31 kg), 23.000 polte (31-65 kg) samt 10.000 slagtesvin (65-115 kg), svarende til i alt 588,5 DE.
ELLER
Scenarie 2 - 36.000 smågrise (7,1-31 kg), 14.000 slagtesvin (31-115 kg), svarende til i alt 578,2 DE.

For begge scenarier gælder at ind og afgangsvægte kan variere, dog således at antal kg dyr på stald i staldafsnittene ikke overstiger oplysningerne i ansøgningen eller antal dyreenheder for den pågældende dyretype. Polte og slagtesvin regnes for samme dyretype. Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 853 af 30.06.2014.

- Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) med tilhørende vilkår.
- Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

1.2 Tidsplan for projektet

I ansøgningen er der ingen oplysninger om tidsplan for projektet.

Vurdering

I henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejdet bør færdiggøres indenfor en rimelig tidsfrist derefter.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder automatisk den del af godkendelsen som ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Godkendelsen betragtes således udnyttet ved opstart af bygge- og anlægsarbejde, dvs. at ved iværksættelse af byggeriet skal godkendelsens vilkår overholdes.

Vilkår

Der vil blive der stillet vilkår om at,

- Godkendelsen bortfalder hvis den ikke er udnyttet senest 2 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 05.08.2017.

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

I forbindelse med udvidelsen af svineproduktionen bliver der opført en ny stald på 6.800 m² (168x40,5 m), vest for og i tilknytning til eksisterende bygningsmasse på ejendommen. Stalden opføres med facader beklædt med grå søsten og grå fibercement tagplader. Stalden bliver ca. 8 m til kip med taghældning på 15 grader. Desuden opføres en ny gyllebeholder med teltoverdækning på 6.000 m³ nord for eksisterende bygninger og dermed tilbagetrukket fra Hæggerupvej.

I ansøgningen er følgende oplyst vedr. landskabs- og planforhold:

” Ejendommen er placeret i landzone i et område, som i kommuneplan 2009-2021 er udpeget som bevaringsværdigt landskab”.

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved, at være relativt fladt med spredte læhegn og beplantninger, landbrugsejendomme, enkelte fritliggende huse og mindre landsbyer.

For at tilpasse stalden ind i landskabet bliver der etableret en afskærmende beplantning vest for stalden. Stalden ligger nord-/sydvendt, og der etableres ikke beplantning nord eller syd for stalden.

Umiddelbart syd for stalden ligger Hæggerupvej, og nord for stalden er der et eksisterende læhegn. På bilag 1 (til miljøansøgningen) er placering af afskærmende beplantning vist.

Bygningsmassen på ejendommen vurderes også efter etablering af den nye stald, at fremstå som en homogen bygningsmasse, idet alle bygninger ligger i direkte tilknytning til hinanden”.

Af ansøgningen fremgår det, at den nye stald og gyllebeholder er erhvervsmæssig nødvendige:

”De eksisterende bygninger lever ikke op til nutidens miljøkrav. Bygningerne består primært af et staldsystem med spaltegulvbokse, som ikke er anvendeligt i en moderne svinebesætning eller kvægbesætning. En fortsættelse af den eksisterende landbrugsvirksomhed kræver opførsel af nye staldanlæg, da det ikke er økonomisk og miljømæssigt forsvarligt, at genanvende de eksisterende staldbygninger. Det vil være alt for omfattende at renovere de eksisterende bygninger, så de lever op til de krav, der stilles til en moderne miljørigtig husdyrproduktion.

I stedet for stalde til husdyr kan de eksisterende bygninger bruges til maskinhus/lade/udhuse til den ansøgte produktion”.

Om de nye bygningers størrelse oplyses følgende af ansøger:

” I forhold til driftsbygninger på sammenlignelige landbrugsvirksomheder er den ansøgte svinestald på 168 meter (længde), 40,5 meter (bredde) og 8 meter til kip af normal størrelse.

Den nye stald har ikke industriel karakter. Stalden vil sammen med de eksisterende driftsbygninger have et bebyggelsesareal på ca. 1,2 ha, hvoraf den nye stald udgør ca. 0,6 ha. [...]

Miljøkravene til en moderne svineproduktion betyder, at det er nødvendigt, at nye driftsbygninger opføres af en vis størrelse, da det ellers ikke er muligt at forrente de nødvendige miljøteknologier.

Det er først ved produktioner over 500 dyreenheder, at omkostningerne til gylleforsuring og luftrensning kommer ned i et leje, hvor det er muligt at forrente investeringen. Investeringen er praktisk taget den samme, hvad enten der bygges til 75 dyreenheder eller 500 dyreenheder. Der

gøres opmærksom på, at gyllekøling ikke i sig selv er en teknologi, der reducerer ammoniakfordampningen så meget, at vilkårene (BAT og generelt krav om ammoniakreduktion) til ammoniakemission opfyldes.

Miljøøkonomiske beregninger viser, at det er muligt at nedbringe miljøbelastningen og omkostningerne pr. produceret enhed væsentligt, når der bygges nye staldanlæg til

svineproduktioner (polte/slagtesvin) over 500 dyreenheder (jf. Niras-konsulenternes forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT-teknologier).”

Vurdering

Det nye byggeri placeres i umiddelbar tilknytning vest for den eksisterende bygningsmasse i østlig retning. Den nye gyllebeholder placeres tilbagetrukket fra indblik fra offentlig vej, da den placeres nord for eksisterende stald og mod vest afgrænset af den nye staldbygning. Alle nybyggerier opføres i dæmpede, ikke-reflekterende materialer.

Det vurderes, at ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på det omkring værende landskab, da de nye staldanlæg ligger i tilknytning til de eksisterende bygninger, og der etableres skærmende beplantning svarende til læhegn på staldens lange byggeflade mod vest. Nord for ejendommen ligger Tybjerg Skov, og der er ikke direkte indblik til ejendommen fra andre naboejendomme. Det vurderes dog, at eksisterende beplantning i skel på ejendommens nordside skal bibeholdes, så indblik til ejendommen fra nord minimeres.

Det ansøgte anlæg er i sin helhed placeret i landzone, og der er alene tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, placeret i tilknytning til landbrugsejendommens eksisterende byggefelt. Anlægget er ikke af udpræget industriel karakter, idet udvidelsen af dyreholdet er ca. 465 DE, og det nye bebyggelsesareal udgør ca. 0,7 ha. I det hele udvidelsen foregår i den nye stald, må denne nødvendigvis regnes som en større landbrugsbygning.

Ejendommen ligger indenfor følgende udpegninger i Kommuneplan 2013-2025 for Næstved Kommune:

- Særlig værdifuldt landbrugsområde, de bedst egnede landbrugsjorder skal bevares, og således at erhvervet konkret kan forholde sig til fremtidige udviklingsmuligheder hvis området skal anvendes til andet formål.
- Beskyttelsesområde for bevaringsværdige landskaber, indeholder de vigtigste natur, landskabelige og kulturhistoriske interesser i kommunen.
- Råstof interesseområde.
- Potentiel ny natur. Ved ansøgninger om etablering eller udvidelse af dyrehold vil kommunen vurdere, om et projekt medfører øget næringsstofpåvirkning af naturtyper og arter. Herefter skal det vurderes, om der er behov for en tilpasning af projektet, så det overholder EU's habitat og vandrammedirektiver.
- Skovrejsning ønsket, ønskes tilplantet med skov.

Anlægget placeres i landzone i tilknytning til eksisterende anlæg indenfor et særligt værdifuldt landbrugsområde.

Vi vurderer derfor, at det ansøgte ikke er i strid med ovenfor nævnte udpegninger

Husdyrbruget er endvidere beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). På den baggrund er der lavet en grundvandsredegørelse, der er vedlagt som bilag 4. Der er ikke udarbejdet indsatsplaner for OSD-området, og ejendommen er ikke beliggende i noget udpeget indsatsområde.

I henhold til redegørelsen i bilag 1.2 er der for området en relativ stor lertykkelse på 25-30 meter over kalkmagasinet. Det vil sige at grundvandet her er relativt godt beskyttet mod forurening fra nedslivende stoffer. Området er grundvandsdannende for Hjelmsø Vandværk.

Det er Næstved kommunes opfattelse, at et staldanlæg og gylletanke er tætte anlæg. Men da der er tale om et OSD område og et dyrehold på over 500 DE, stiller vi skærpede vilkår til øget kontrol af ejendommens gyllebeholdere for at øge sikkerheden af drikkevandsressourcen.

Der bliver stillet vilkår om, at der årligt skal foretages egenkontrol med gyllebeholderne, og der skal foretages beholderkontrol hvert 5. år, i stedet for kun hvert 10. år.

I tilfælde af uheld vil der desuden være udarbejdet en beredskabsplan.

Vilkårene fremgår af afsnit 4.3.

Med hensyn til anlæg tilhørende husdyrbrug er der et afstandskrav til boringer til ikkealmen vandforsyning jf. husdyrlovens § 8 på 25 m. Dette afstandskrav er overholdt, jf. afsnit 3.1. Der er ikke noget afstandskrav til områder med særlige drikkevandsinteresser eller nitratfølsomme indvindingsområder. Bilag 3 og 4 i bekendtgørelsen til husdyrbrugsloven, som blandt andet omhandler beskyttelse af grundvandet, er overholdt.

Eventuel overskudsjord fra byggeriet skal bortkøres eller udjævnes i et jævnt lag på maksimalt 0,5 meters tykkelse på de omgivende landbrugsarealer i drift. Bemærk, at det ikke må udlægges på lavbundsarealer, ej heller så det ændrer på overfladeafstrømningen til nabomatrikler. Hvis overskudsjorden ønskes udlagt i et lag der er tykkere end 0,5 m kræver det en landzonetilladelse.

Samlet set vil det nye byggeri ikke få en væsentlig landskabelig indvirkning, og grundvandet vil desuden være godt beskyttet mod risikoen for forurening.

Vilkår

For at fastholde det ansøgte projekt, bliver der stillet vilkår om at,

- Nye anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningen, i ikke-reflekterende materialer og i afdæmpede farver.
- Der skal etableres skærmende beplantning på den nye stalds vestlige side. Beplantningen skal bestå af minimum 3 rækker og være af både høj og lav beplantning samt være af hjemhørende arter. Beplantningens udstrækning fremgår af bilag 1.1.
- Den nye beplantning vest for stalden samt den eksisterende beplantning øst for stalden skal stedse vedligeholdes.
- Beplantning i skel mod nord skal bibeholdes og til stedse vedligeholdes.

3. Husdyrbrugets anlæg og drift

3.1 Afstandskrav

Ved etablering af nye anlæg er der en række afstandskrav, der skal overholdes. Krav og afstande er listet op i nedenstående tabeller.

	De generelle afstandskrav (m)	Ny stald (m)	Ny gyllebeholder (m)
ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	25	115
almene vandforsyningsanlæg	50	>300	>300
vandløb/dræn og søer	15	420/?/145	510/?/170

offentlig vej og privat fællesvej	15	20/>15	125/>15
levnedsmiddelvirksomheder	25	>200	>200
beboelse på samme ejendom	15	50	85
naboskel	30	12	19
nabobeboelse	50	270	255
Byzone (Tybjerglille Bakker)	Min 50 m	785	810
Lokalplanlagt område ²	Min. 50 m	785	810

Tabel 2. Afstandskrav i henhold til husdyrgodkendelsesloven § 6 og 8 og faktuelle afstande for ny svinestald og ny gyllebeholder. Målt på Næstved Kommunes webgis-kort.

Øvrige afstande:

	Ny slagtesvinestald (m)	Ny gyllebeholder (m)
Kirkeomgivelser	> 1.000	> 1.000
Kystnærhedszonen	> 5.000	> 5.000
Fredede områder	190	170
Strandbeskyttelseslinje	> 5.000	> 5.000
Skovbyggelinje	115	125
Sø- og åbeskyttelseslinje	1.120	1.240
Kirkebyggelinje	1.530	1.500
Fortidsmindelinje	>1.000	> 1.000
Beskyttede sten- og jorddiger	12	28
Lavbundsarealer og potentielle vådområder	335	450
Åbent vandløb	420	510

Tabel 3: Afstanden fra de nye anlæg til en række områder. Afstandene er afrundet, såfremt de ikke ligger i umiddelbar nærhed af de angivne områder. Målt på Næstved Kommunes webgis-kort.

Af ansøgningen fremgår det, at de nye driftsbygninger (stald og gyllebeholder) ikke overholder husdyrgodkendelseslovens afstandskrav til naboskel. Ansøgningen indeholder derfor også ansøgning om dispensation fra afstandskrav i forhold til naboskel nord for nye bygningsdele.

Dispensationsansøgning:

” Den nye stald opføres i tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer. For at overholde afstandskravet til vandindvindingsboringen sydøst for den nye stald (se bilag 1) kan stalden ikke overholde afstandskravet på 30 meter til naboskellet nord for stalden.

Hvis stalden skal placeres, så den overholder afstandskravet på 30 meter til naboskel, og samtidig skal overholde afstandskravet til vandindvindingsboringen, skal den flyttes længere mod vest.

Det vil betyde, at den nye stald kommer til at ligge uden tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer.

Den nye gyllebeholder ønskes placeret nord for de eksisterende driftsbygninger og øst for den nye stald. Gyllebeholderen kommer til at ligge 19 meter fra naboskel. Herved kommer den nye gyllebeholder til at ligge tilbagetrukket og derved mindre synlig i landskabet.

På baggrund af ovenstående ansøges om dispensation til at overskride afstandskrav til naboskel.

Den væsentligste begrundelse for placeringen af stalden er, at bygge i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer, og sikre at ejendommens driftsbygninger kommer til at ligge som en samlet harmonisk enhed”.

² Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Vurdering

Det fremgår af tabel 2, at de nye anlæg overholder de fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelsesloven § 6 og 8, på nær afstandskravet til naboskel.

Afstandskravet fra ny stald samt ny gyllebeholder i forhold til naboskel, matr. nr. 1a Hæggerup By, Tybjerg tilhørende Hæggerupvej 12 er ikke overholdt. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet til at opføre ny stald og ny gyllebeholder i en afstand af hhv. 12 og 19 m fra naboskel. Nabomatriklen matr.nr. 1a Hæggerup By, Tybjerg er en mark i omdrift med bebyggelse (produktionsbygninger og beboelse) beliggende ca. 380 m øst for ny gyllebeholder på Hæggerupvej 20. På baggrund af afstanden til bygningsmassen på nabomatriklen vurderer kommunen, at en dispensation fra afstandskravet ikke vil føre til væsentlige gener for omgivelserne. Videre vurderes det i overensstemmelse med ansøgers betragtninger, at overholdelse af afstandskrav til ikke-almant vandforsyningsanlæg på ejendommen vægter højere end opfyldelse af afstandskrav til naboskel i det konkrete tilfælde. Den valgte placering af nye bygningsdele medfører mindre gener for omgivelserne i forhold til en evt. placering af stalden tæt på vandforsyningsanlægget eller i større afstand fra eksisterende bygninger. Der gives med denne miljøgodkendelse dispensation til afstandskravet til naboskel, og der stilles derfor vilkår om, at afstanden til naboskel fra ny stald og gyllebeholder skal være minimum 12 og 19 m. En betingelse for, at der kan dispenseres fra afstandskravet til naboskel er, at den nuværende skærmende beplantning/læhegn mod skel bibeholdes, således at der ikke kan ske væsentlig indsyn til den nye stald og gyllebeholder fra nord. Hvis eksisterende beplantning bliver helt eller delvist brudt/ødelagt, skal den straks genetableres. Der er i afsnittet om husdyrbruget beliggenhed og planmæssige forhold stillet vilkår til beplantningen i naboskellet. Den nuværende beplantning i det nordlige skel fremgår af bilag 1.1.

I ansøgningen er der ikke anført afstand til eksisterende og nye dræn. Af plantegningen vedlagt ansøgningen fremgår det dog, at ejendommens hoveddræn ligger i en afstand af mindre end 15 m fra nyt byggeri. Ansøger oplyser, at drænet er anlagt i lukkede drænrør. Udfra plantegningen fremgår det at hoveddrænet ligger meget tæt på de nye anlæg. Vi vurderer, at selvom drænet ligger i en lukket ledning, så er det uhensigtsmæssigt at have et vandløb så tæt på en gyllebeholder i tilfælde af uheld og vi vil derfor ikke acceptere en placering så tæt på en gyllebeholder. Vi kan dog godt acceptere, at drænet ligger indenfor 15 meter fra stalden, vel og mærke hvis det ligger i en lukket ledning. Der vil blive stillet vilkår til det.

Den nye stald placeres 12 meter fra naboskel, og kan derved ikke overholde afstandskravet på 15 meter til dræn, hvis der på naboens mark ligger et dræn indenfor 3 meter fra skellet. Jævnfør oplysninger fra Orbicon (Hedeselskabet) om dræn så ligger naboens dræn dog mindst 40 meter fra skel og der er derfor ingen problemer i forhold til naboens dræn

Med hensyn til øvrige dræn er det ejers ansvar, at dræn indenfor 15 m fra stalde og gylleholdere fjernes.

Billede: Hæggerupvej 20. Blålinje angiver den ansøgte placering for et hoveddræn.

Den nye gyllebeholder vil blive placeret ca. 170 meter syd-syd-vest for nærmeste vandhul/sø over 100 m². Nye gyllebeholdere må ikke etableres inden for en afstand af 100 m fra åbne vandløb og søer, med et areal der er større end 100 m². Dette krav er overholdt.

Fra den eksisterende gyllebeholder og til sø er der ca. 185 m, og der er derfor ikke krav om gyllealarm på denne beholder.

Der er ikke krav om gyllebarriere eller terrænændring, da ejendommens gyllebeholdere ikke er beliggende i et risikoområde.

Da der er begrænset terrænhældning mod søen fra den nye gyllebeholder, og da der er en afstand større end 100 m, har vi vurderet, at søen er tilstrækkelig beskyttet mod forurening ved udslip af gylle uden yderligere tiltag. Der vil derfor ikke blive stillet vilkår som rækker ud over gældende lovgivning, som f.eks. at der skal etableres gyllebarriere eller terrænændring ved gyllebeholderne.

Vilkår

- Den nye stald og gyllebeholder skal placeres minimum hhv. 12 og 19 m fra naboskel (matr.nr. 1a Hæggerup By, Tybjerg).
- Der må ikke ligge dræn indenfor 15 meter fra den nye gyllebeholder. Afstandskravet gælder også selvom drænet ligger i en lukket ledning.
- Drænet der ligger nord for den nye stald skal anlægges i en tæt ledning og mindst 9 meter fra stalden.
- Senest 3 måneder efter stalden og gyllebeholderen er bygget færdig, skal der fremsendes tegning af drænets placering, og der skal vedlægges dokumentation på at drænet nord for stalden er lagt i en tæt ledning enten ved fotodokumentation eller en erklæring fra en entreprenør.

3.2 Staldbygninger

Ejendommens staldbygninger fremgår af tabel 4. Den nye stald er opdelt i afsnit for smågrise og afsnit til polte/slagtesvin. Der er delvist spaltegulv, med 25-49 % fast gulv i hele den nye staldbygning.

Stald	Dyregruppe	Antal	Antal stipladser	Staldsystem
Ny stald – Scenarie 1				
	Smågrise (7,1-31 kg)	36.000	5.500	To-klimastald, delvis spaltegulv
	Polte (31-65 kg)	23.000	3.300	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv
	Slagtesvin (65-115 kg)	10.000	1.700	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv
Ny stald – Scenarie 2				
	Smågrise (7,1-31 kg)	36.000	5.500	To-klimastald, delvis spaltegulv
	Slagtesvin (31-115 kg)	14.000	4.150	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv

Tabel 4: Indretning i ny stald.

Om antallet af stipladser har ansøger oplyst følgende:

Polte

Antallet af stipladser til poltene er sat til 3.300 stipladser. Polteproduktionen kører ikke som en traditionel slagtesvineproduktion. Det drejer sig om at udvælge de rigtige dyr med de efterspurgte egenskaber. Derfor er der ikke så meget fokus på at have en produktion med en meget høj effektivitet. På den baggrund er der et relativt højt antal stipladser til polte”.

Yderligere oplysninger fra ansøgningen:

”Der etableres gyllekøling i den nye stald. Husdyrbrugets varmebehov vil i fremtiden blive dækket af gyllekølingsanlægget.” Ansøger har desuden anført, at gyllekøling og gylleforsuring godt kan etableres i samme stald, idet køleslangerne i gyllekølingsanlægget nedstøbes i gyllekummen, og dermed ikke kommer i berøring med svovlsyre.”

”Ventilation er undertryksventilation med strømbesparende EC-motorer. Ventilationen er tilkoblet automatisk styreenhed, hvilket er med til at reducere energiforbruget til ventilation”.

Vurdering

Det ansøgte dyrehold ønskes opstaldet i nye stalde, som det fremgår af afsnit 2.1. Det vurderes på baggrund af ansøgers oplysninger, at antallet af stipladser er rimeligt i forhold til det ansøgte dyrehold.

Der er valgt følgende supplerende teknologi, der bl.a. har betydning for kommunens vurdering af inddragelse af renere miljøteknologi (BAT), som behandles i afsnit 5.1.1:

- Ny stald etableres med 25-49 % fast gulv.
- Der etableres enten
  - A) biologisk luftrensning *eller*
  - B) gylleforsuringsanlæg, separationsanlæg samt lugtreducerende anlæg (Smellfighter)Teknologien i hhv. A) og B) har 35 % ammoniakreducerende effekt samt 30 % lugtreducerende effekt.
- Ny gyllebeholder etableres med fast overdækning (telt).

Der vil således blive stillet vilkår til implementering af ovenstående staldindretning og miljøteknologi (jf. afsnit 5.1.1).

Gyllekøling etableres med henblik på energibesparelse i husdyrproduktionen gennem varmegenindvinding. Alt efter driften af gyllekølingsanlægget har gyllekølingen ofte også en positiv effekt på ammoniakemissionen fra gyllekummerne. Etablering af gyllekøling samtidig med enten forsøringsanlæg eller biologisk luftrensning vurderes ikke at påvirke ammoniakemissionen negativt i forhold til påvirkning af miljøet. Gyllekøling vurderes heller ikke at have indflydelse på evt. lugtreducerende tiltag fra enten luftrensning eller Smellfighter i forbindelse med forsøringsanlægget, ud fra ansøgningens oplysninger.

I forhold til den lugtreducerende enhed, der ønskes installeret i forbindelse med gylleforsuring, skal det nævnes, at denne teknologi endnu ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste. Teknologiens effekt er derfor ikke certificeret. Jf. Miljøstyrelsens digitale vejledning kan kommunen dispensere fra overholdelse af emissionsgrænseværdierne med henblik på afprøvning og anvendelse af ny teknik. Der kan kun dispenseres en gang i en periode på højst ni måneder. Ansøger har oplyst, at teknologien kun bliver etableret i den ansøgte produktion, såfremt den forinden er optaget på nævnte teknologiliste. På baggrund heraf omfatter nærværende miljøgodkendelse dermed ikke dispensation til anvendelse af udokumenteret lugtreducerende teknik, der ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Om den lugtreducerende enhed (Infarm Smellfighter) har ansøger oplyst, at Infarms Smellfighter virker ved, at gyllen bliver sendt ud i en tank for at blive forsuret og separeret, inden væskefraktionen bliver pumpet tilbage til stalden. Tørstoffractionen opbevares separat og afsættes til godkendt modtager.

Der har tidligere været foretaget forsøg med tilsætning af ozon, men anlæggets evne til at reducere lugtemissionen kan klares med en simpel gylleseparation, hvor fiberfaktionen separeres over i en lukket container. Såfremt anlægget kommer på Miljøstyrelsens teknologiliste, vurderer kommunen, at den beskrevne teknologi kan medføre, at krav om 35 % ammoniakreduktion og 30 % lugtreduktion kan opfyldes.

Vilkår

Den beregnede ammoniak- og lugtemission er betinget af oplysningerne i ansøgningen. Der bliver derfor stillet vilkår om at,

- Den nye stald skal opføres og placeres som angivet i ansøgningsmaterialet.
- Den nye stald skal indrettes med delvist fast gulv (25-49 %)
- Der skal etableres enten **1)** biologisk luftrensning (farm AirClean) **eller 2)** gylleforsøringsanlæg samt separationsanlæg. Det valgte anlæg og de valgte indstillinger skal have en ammoniakreducerende effekt på minimum 35 % og en lugtreducerende effekt på minimum 30 %. Anlægget skal fungere i alle staldafsnit i den nye stald dvs. både hos smågrise, polte og slagtesvin.
- Den valgte teknologi skal ved installationen være optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.
- De eksisterende stalde må ikke anvendes til svineproduktion.

3.3 Foderopbevaring

Det er i ansøgningen oplyst, at der udelukkende anvendes færdigblandet foder. Dette leveres til opbevaring inde i staldens sydlige ende, hvor halm ligeledes opbevares. Her etableres der 4 stk. fodersiloer á hver 14 t, samt 3 stk. fodersiloer á hver 15 t. Der opbevares ikke korn på ejendommen.

Der er både tør- og vådfodringsanlæg, som håndteres i lukkede systemer. Der er ikke male- og blandeanlæg på ejendommen.

Vurdering

Vi vurderer, at det oplyste om opbevaring og håndtering af foder på ejendommen sikrer, at risikoen for påvirkning af det omgivende miljø reduceres mest muligt, idet foderet opbevares i lukkede siloer indendørs. Desuden vurderer vi, at opbevaringsformen ikke i sig selv medfører risiko for tilhold af skadedyr.

Vi vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår i forhold til foderopbevaring.

3.4 Energiforbrug

Følgende energiforbrug er oplyst i ansøgningen:

Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (f.eks. tanktype, bygning eller indretning)
Totale elforbrug (oplyst af ejer)	40.000 kWh	250.000 kWh	-
Diesel til maskiner mm. (oplyst af ejer)	/	/	Ingen markdrift.

Tabel 5. Bedriftens energiforbrug. Energiforbruget efter udvidelsen er baseret på ansøgers skøn.

”Energi anvendes primært til ventilation, lys, foderanlæg og rengøring.

Opvarmning foregår i nudriften med jordvarme. I fremtiden vil varmebehovet dækkes af gyllekøling. Der etableres gyllekøling i den nye stald.

Der foretages en årlig aflæsning af elforbruget i forbindelse med årsregnskabet. Den væsentligste begrundelse for at følge med i elforbruget er at kunne optimere virksomhedens forbrug heraf.

Virksomhedens elforbrug er konstant henover året, der er ingen sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. Derfor er det tilstrækkeligt at foretage en enkelt årlig aflæsning”.

Endvidere er det oplyst, at det nye staldanlæg etableres med EC-ventilatormotorer.

Vurdering

Det årlige energiforbrug er af ansøger beregnet med værktøj fra ENERGI MIDT. Der er tale om et nyt staldanlæg, med nye installationer. Kommunen vurderer, at udgifterne til el i sig selv vil anspre til at spare på ressourcerne, hvorved det nye anlæg forventes etableret med energibesparende installationer.

Vi vurderer, at ejendommen løbende skal være opmærksom på forbruget samt tiltag, der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt. Kommunens vurdering af de ansøgte tiltag til energioptimering, og hvorvidt det ansøgte lever op til BAT, er foretaget i afsnit 5.1.4.

3.5 Vandforbrug

Følgende vandforbrug er oplyst i ansøgningen:

Ressource	Nudrift (m ³)	Ansøgt (m ³)	Spildevandet ledes til:
Totale vandforbrug Oplyst af ejer	5.000	13.600	-
Normtal for vandforbrug (lr-regneark)	-	13.600	-
Heraf drikkevand (normtal fra landbrugets byggeblad)	-	12.000	Evt. vandspild havner i gyllekanal og dermed gyllebeholder.
Heraf Vaskevand fra stalde (normtal fra landbrugets byggeblad)	-	1.500	Vaskevand havner i gyllekanaler og dermed gyllebeholder.
Heraf vaskevand fra maskiner (Anslået)	-	-	-Der vaskes ikke maskiner på ejendommen.
Toilet og bad i stald	-	100	Når der ansøges om byggetilladelse træffes valget om håndtering af sanitært spildevand.

Tabel 6. Bedriftens vandforbrug og afledning af spildevand. Vandforsyning sker fra egen boring.

Ansøger oplyser at ejendommen anvender vand fra egen boring. Der er søgt om vandindvindingstilladelse.

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det forventede vandforbrug svarende til normtallene for vandforbruget i en besætning med den ansøgte sammensætning. Vi vurderer, at stigningen i ejendommens vandforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget, samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Vandet ønskes indvundet fra egen boring. Der er søgt om tilladelse til den øgede vandindvinding, og den vil blive behandlet særskilt denne godkendelse.

3.6 Spildevand

Drikkevandsspild og vaskevand opsamles i gyllekummer og udsluses sammen med gyllen via gyllerørsystem til fortank, hvorfra det pumpes op i gyllebeholder. Mængden indgår i beregningen af produceret gylle jf. afsnit 4.2.

Sanitært spildevand fra personalets brug af bad og toilet i stalden skal afledes særskilt. Ansøger oplyser, at der træffes beslutning om valg af renseløsning ved indsendelse af ansøgning om byggetilladelse.

Ansøger oplyser at tagvand ønskes bortledet via markdræn og videre til Torpe kanal.

Det er oplyst, at der ikke er markdrift til bedriften, hvorfor der ikke foretages vask af traktorer, sprøjteudstyr og maskiner m.v.

Vurdering

Spildevandsmængden fra vaske af stald og drikkevandsspild er medtaget i kapacitetsberegningen under afsnittet gødningsproduktion og opbevaringskapacitet.

I kommunens spildevandsplan er det angivet at hele ejendommen i 2018 vil blive påbud at etablere egen renseløsning.

I forbindelse med byggeansøgning skal ansøger også sørge for at søge om spildevandstilladelse for håndtering af det sanitære spildevand.

En afledning af tagvandet til markdræn og videre til Torpe Kanal kan kun tillades hvis der etableres noget forsinkelse på udledningen, f.eks. ved etablering af et forsinkelsesbassin eller ved en kombination af nedsivning og udledning til dræn. Til afledning af den øgede mængde tagvand, skal der ansøges om en udledningstilladelse.

I jorden skal tagvandet ledes i lukkede ledninger indenfor en afstand af 15 meter fra stalden, for at vi kan acceptere at det ikke kan overholde afstandskravet på 15 meter til vandløb, herunder dræn.

4. Opbevaringskapacitet og gødningshåndtering

4.1 Gødningsopbevaringsanlæg

Ejendommens opbevaringsanlæg fremgår af nedenstående tabel:

Opbevaringsanlæg	Kapacitet	Kommentar
Gyllebeholder	1.600 m ³	Flydelag
Ny gyllebeholder	6.000 m ³	Teltoverdækning
Gyllekummer og fortank	700 m ³	
Opbevaring på Tybjergvej 17	2.150 m ³	Teltoverdækning
I alt:	10.450 m³	

Tabel 7. Gødningsopbevaringsanlæg.

Der produceres udelukkende svinegylle på ejendommen. Gyllen opbevares i egne gyllebeholdere. Det halm, der bruges i produktionen (rodemateriale), opsamles i gyllen og ledes til gyllebeholder.

Al produceret husdyrgødning afsættes fra gyllebeholderne til godkendt modtager, der står for udbringning. Såfremt der anvendes gylleseparation vil faststoffraktionen blive opbevaret i separat container placeret på fast støbt plads, inden afsat til biogasanlæg.

Vurdering

Da det endnu er uvist, hvilken teknologi der bliver anvendt på husdyrbruget til reduktion af hhv. ammoniakemission og lugt stilles der krav om, at beholderen skal kunne modstå påvirkning fra forsuret gylle såfremt der installeres gylleforsuring, jf. Landbruget Byggeblad, nr. 103-04-29 og 102.17-19.

Container til faststoffraktion ved evt. gylleseparation skal stå på fast, støbt plads i henhold til landbrugets byggeblad nr. 103.06-08 (rev. 2012) om container til opsamling af fast gødning fra heste, mink m.v. Containeren skal være overdækket for at reducere ammoniakfordampning og luft fra oplaget.

Ved etablering af den nye stald vurderer vi, at der fra fortank/pumpebrød automatisk skal pumpes direkte til gyllebeholder for at undgå overløb.

Ved udslusning af gylle fra stald til forbeholder kan der opstå risiko for, at der sker overløb af fortanken. Hvis fortankens øverste kant ligger i niveau med eller lige over gyllekanalernes øverste kant, vil der ikke være risiko for overløb, når propperne i stalden trækkes selv om pumpen på forbeholderen ikke er tændt. Der vil blive stillet vilkår om dette.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Opbevaring af fasstoffraktion fra gylleseparering skal foregå i tæt container placeret på fast, støbt plads i henhold til landbrugets byggeblad nr. 103.06-08 revideret 20.09.2012.
- Oplaget af faststoffractionen skal være overdækket.
- Fortanken skal etableres så den øverste kant af fortanken enten er i niveau med eller ligger over den øverste kant på gyllekanalerne.
- Hvis der installeres gylleforsøringsanlæg skal den nye gyllebeholder skal kunne modstå påvirkning fra forsuring af gylle, jf. Landbruget Byggeblad, nr. 103-04-29 og 102.17-19.

4.2 Gødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Ansøger har beregnet gødningsproduktionen til følgende:

Ansøgt	Gylle/ajle i ton
Smågrise (7,1-31 kg)	4.788
Polte (31-65 kg)	4.334
Slagtesvin (65-115 kg)	4.096
I alt til opbevaringsanlæg	13.218

Tabel 8. Husdyrgødningsproduktion. 1 ton gylle svarer til 1 m³ (Landbrugets byggeblad 95.03.03 revideret 28.10.2009). Der er korrigeret for afvigende vægtinterval i overensstemmelse hermed. Drikkevandsspild, vaskevand og regn direkte i gyllebeholdere er medregnet i normtallene.

Beregning af kapacitetsbehov	
	Gødningsmængde (m ³)
Beregnet gødningsmængde I alt pr. år	13.218
Vand fra befæstede arealer (ca. 600m ² *0,7 m ³ /m ²)*	420
Reduktion pga. overdækning af gyllebeholder (1.018 m ²)**	-407
Korrigeret gødningsproduktion, i alt pr. år	13.231
I alt pr. måned	1.103
I alt ved 9 måneders opbevaring, alle dyr på stald	9.923

Tabel 9: Beregning af kapacitetsbehov jf. landbrugets byggeblad 95.03-03 revideret 28.10.2009. * Areal oplyst af ansøger. ** Areal oplyst af ansøger.

Vurdering

Ved fast overdækning af den nye gyllebeholder reduceres kapacitetsbehovet en smule, idet beregninger ud fra normtallene medtager nedbør i og fordampning fra gyllebeholdere.

Overdækning af gyllebeholderen vil reducere kapacitetsbehovet med ca. 407 m³ (0,4 m³ pr. m²

beholderoverflade, LB 95.0303). Desuden er der forudsat aftale om opbevaring af 2.150 m³ gylle årligt til Tybjergvej 17.

Med en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på ca. 10.450 m³ i gyllebeholderne, har ejendommen en opbevaringskapacitet svarende til ca. 9,5 måneders produktion af flydende husdyrgødning fra svineholdet. Vi vurderer derfor, at der kan være tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at opfylde kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Hvis der anvendes gylleseparation med tilkoblet lugtreducerende anlæg (Smellfighter), frasepareres ifølge ansøgningen ca. 10 % af husdyrgødningen over i en fiberfraktion. Denne opbevares i container på fast, støbt plads inden den afhændes til biogasanlæg. Den flydende fraktion vil blive afsat til Tybbjerggaard Agri ApS, hvortil der søges om § 16 godkendelse af udbringningsarealerne. Da husdyrgødning afsættes stilles der vilkår om analyse af både væske- og faststoffractionen.

Uanset valg af lugt- og emissionsreducerende teknologi, vil der være 9 måneders opbevaringskapacitet af husdyrgødning.

Der er ikke stillet vilkår omkring opbevaringskapacitet, da dette er et generelt lovkrav.

Der er i afsnit 3.2 stillet vilkår om afsætning af fiberfraktion i tilfælde af anvendelse af separation. Desuden vil der blive stillet vilkår om analyse for kg N og kg P i både væske- og faststoffractionen fra separeret gylle, så det kan indregnes i den godkendte modtagers gødningsregnskab.

4.3 Drift af gyllebeholdere

På den mindste eksisterende gyllebeholder er overdækningen et tætdækkende flydelag. På den nye gyllebeholder bliver der etableret fast overdækning i form af telt dug. På gyllebeholderen på Tybjergvej 17 er der ligeledes teltoverdækning.

Vurdering

Etablering af et tæt og dækkende flydelag på gyllebeholderne er i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

I den eksisterende gyllebeholder skal flydelagets tilstand og tæthed kontrolleres løbende, og mindst 1 gang om måneden skal der føres optegnelse over kontrollen i logbog i overensstemmelse med § 20 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For at sikre grundvandsressourcen i området, der ligger i OSD (jf. afsnit 2), stilles der skærpet krav om årligt eftersyn samt 5 årig beholderkontrol.

Vilkår

For at fastholde ansøgers oplysninger om fast overdækning og den beregnede ammoniakemission fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om, at

- Den nye gyllebeholder skal have monteret fast overdækning i form af telt, flydedug eller betonlåg. Skader på den faste skal straks repareres, så overdækningen er helt tæt. Umiddelbart efter endt omrøring samt helt eller delvis tømning, skal overdækningen lukkes tæt til.
- Gyllebeholderne skal minimum efterses en gang årligt for brud, revner og kabelskader. Der skal føres logbog over egenkontrollen.
- Gyllebeholderne skal efter første beholderkontrol, have beholderkontrol hvert 5 år.

4.4 Håndtering af husdyrgødning

Da al produceret husdyrgødning afsættes til godkendt modtager er udbringning af husdyrgødning ikke indeholdt i nærværende miljøgodkendelse.

Vurdering

I forbindelse med afhentning husdyrgødning kan der opstå lugtgener for de omkringboende. For at begrænse lugtgenerne vil der blive stillet vilkår om, at omrøring af gyllebeholderne først må påbegyndes umiddelbart før afhentning. Derudover skal håndteringen af gylle altid foregå under opsyn, og således at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.

Når gyllevogn fyldes kan dette foregå ved en selvlæssende gyllevogn, dvs. en vogn med installeret pumpetårn. Ved at have et pumpetårn på gyllevognen reduceres risiko for spild i forbindelse med fyldning af gyllevogn. Det skal dog sikres, at sugearmen er tom, inden den svinges ind over gyllevognen, for at undgå spild ved gyllebeholderen. Hvis der etableres pumpeanlæg på gyllebeholderen eller gyllevognen ikke er installeret med pumpetårn, skal der etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gyllevognen finder sted. Pladsen skal have fald mod opsamlingsbeholder og den skal være af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Pumper på gyllebeholdere og traktorpumper skal i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen være udstyret med en timer. Timeren skal sikre, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen, end hvad der svarer til indholdet i gyllevognen. Pumper på gyllebeholder skal desuden forsynes med en afbryder, som sikrer at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Dette er der krav om i den generelle lovgivning og vi stiller derfor ikke vilkår til det.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Omrøring af gyllebeholder må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
- Håndteringen af gylle skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
- Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn med pumpetårn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

4.5 Afsætning af husdyrgødningen

Ansøger har fremsendt ansøgning om § 16 godkendelse til afsætning af husdyrgødningen til eget selskab Tybjerggaard Agri Aps, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle, CVR nr. 34458413.

Ansøger oplyser at såfremt der anvendes gylleseparation vil faststoffractionen blive opbevaret i separat container placeret på fast støbt plads, inden afsat til biogasanlæg.

	DE	Kg P	Kg N
Scenarie 1	588,5	14.253	59.002
Scenarie 2	578,2	14.033	58.708

Tabel 10. De afsatte husdyrgødningsmængder

Vurdering

Tybjerggaard Agri Aps har et harmoniareal på ca. 1.100 ha, og der er derfor plads til at alt gødningen fra Hæggerupvej 20 kan afsættes til selskabet.

Før gødningen fra produktionen på Hæggerupvej 20 kan udsprede på arealerne, skal vi have meddelt en § 16 godkendelse eller det skal dokumenteres at gødningen afsættes til anden godkendt modtager eller f.eks. biogasanlæg.

Vi vurderer, at der ikke er behov for at sætte vilkår til afsætningen af gylle, da det er reguleret af den generelle lovgivning.

5. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

5.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT

5.1.1 Ammoniakfordampning fra staldanlæg

Det valgte staldsystem er med delvist fast gulv (25-49 %) til slagtesvinene/polte samt toklimastald til smågrisene, ligeledes med delvist fast gulv (25-49 %).

Til begrænsning af ammoniakemissionen fra anlægget har ansøger valgt at anvende tiltag som beskrevet i afsnit 3.2.

Vurdering

Ved fastsættelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak anvendes Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier³. Grænseværdierne blev ændret i april 2011, hvor beregningsforudsætningerne blev ændret i forbindelse med, at den nye version af ansøgningsystemet kom. Da ansøgningen er fremsendt efter april 2011, anvendes grænseværdierne fra 2011. Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at hvis grænseværdierne for ammoniakemissionen (BAT-standardvilkår) for det samlede anlæg overholdes ved ansøgers konkrete valg af teknologier og teknikker, da er kravet om anvendelse af BAT opfyldt for projektet som helhed (MKN-130-00166 af. 3. november 2010).

Med udgangspunkt i BAT-standard vilkår for smågrise og slagtesvin (revideret maj 2011) kan følgende BAT-emissionsgrænse for ammoniak-N for det samlede anlæg efter udvidelse beregnes:

Scenarie 1: Ammoniak BAT-emissionsgrænseværdi: 6.061 kg N/år.

Scenarie 2: Ammoniak BAT-emissionsgrænseværdi: 5.610 kg N/år.

BAT-beregningen er baseret på udvidelse i ny stald, hvor der er korrigeret for vægt for pågældende produktion i forhold til standardvilkårene.

Vores beregning af den maksimale ammoniakemission for slagtesvineproduktionen ved overholdelse af BAT fremgår af tabel 10.

---

³ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens §§ 11 og 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, maj 2011.

Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Husdyrbrug med konventionel produktion af Smågrise (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens §11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, maj 2011

Dyr	Antal	Vægtinterval (kg)	Antal DE	Emissionsgrænseværdi Kg NH ₃ -N / dyr	Vægtkorrektionsfaktor (afrundet)	Total Kg NH ₃ -N
Scenarie 1						
Smågrise	36.000	7,1-31	166,81	0,0366	1,00	1.320
Polte	23.000	31-65	226,25	0,2973	0,36	2.478
Slagtesvin	10.000	65-115	195,46	0,3	0,79	2.363
I alt						6.161
Scenarie 2						
Smågrise	36.000	7,1-31	166,81	0,0366	1,00	1.320
Slagtesvin	14.000	31-115	411,37	0,2664	1,15	4.290
I alt						5.610

Tabel 10. Beregning af den maksimale tilladte ammoniakemission for slagtesvinene. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier er anvendt for slagtesvin i eksisterende og nye stalde.

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene **4.663 og 4.637 Kg NH₃-N/år** for hhv. scenarie 1 og 2. Den ansøgte udvidelse overholder således kravet om anvendelse af BAT.

Vurdering af anvendt teknologi til overholdelse af BAT-kravet

Den nye stald indrettes med delvist fast gulv (25-49 % fast gulv). Inden for slagtesvinebrug findes teknologiblade for stalde med delvist fast gulv⁴. Af teknologibladet fremgår det, at staldsystemet har et ammoniaktab på 17 % sammenlignet med et tilsvarende ammoniaktab i stalde med drænedegulve på 21 %.

Toklimastald med delvist spaltegulv er referencestaldsystem for smågrise⁵. Der findes ikke noget teknologiblade herfor.

Der vil blive stillet vilkår om, at indretningen af de nye stalde følger oplysningerne i ansøgningen:

A) biologisk luftrensning med minimum 35 % ammoniakreducerende effekt *samt* minimum 30 % lugtreducerende effekt.

B) forsøringsanlæg med 35 % ammoniakreducerende effekt *samt* separationsanlæg (tromlesi). Tilsammen har det en lugtreducerende effekt på 30 % (Smellfighter).

Ved det valgte staldsystem og fast overdækning på den nye gyllebeholder forventes der højere indhold af N ab lager, og dermed øges potentialet for ammoniakfordampning under lagring og udbringning. Det er derfor vigtigt med lavt ammoniaktab i disse led for at effekten af den installerede teknologi ikke tabes. Når ammoniaktabet minimeres fra stald og lager, medfører det en højere gødningsværdi og det påvirker markudbyttet positivt.

Jf. Miljøstyrelsens teknologiliste har biologisk luftrensning, som nævnt i A) ovenfor, i hhv. slagtesvinestalde og smågrisestalde en ammoniakreducerende effekt på helt op til 70 % samtidig med, at teknologien har en lugtreducerende effekt på op til 73 %.

⁴ Teknologiblade: Staldindretning, Delvist fast gulv. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen. Den 15.03.2004, revideret 29.03.2011, 3. udgave.

⁵ Bek. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3.

Tilsvarende har gylleforsuring jf. Miljøstyrelsens teknologiliste en ammoniakreducerende effekt på op til 70 % i svineproduktioner. Ansøger ønsker at etablere forsureningsanlæg og separationsanlæg som nævnt i B) ovenfor, såfremt den lugtreducerende teknologi optages på Miljøstyrelsens teknologiliste. Det er uvist, hvornår optagelse finder sted. Ansøger anvender teknologi B) kræver det derfor enten, at teknologien optages på teknologiliste, eller at der søges dispensation, jf. afsnit 3.2. Ansøger har dog oplyst, at teknologi B) ikke anvendes, medmindre den er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste forud for ibrugtagning af nærværende miljøgodkendelse. For at sikre implementering af BAT til staldsystem bliver der stillet vilkår til driften og installationen af teknologien..

I afsnittet om håndtering af gødning stilles der desuden vilkår til opbevaringen af faststoffractionen fra gyllesparering.

Vilkår

For at sikre implementering af BAT til staldsystem bliver der stillet vilkår om, at

- Der skal etableres enten 1) biologisk luftrensning eller 2) gylleforsureningsanlæg samt separationsanlæg. Det valgte anlæg og de valgte indstillinger skal have en ammoniakreducerende effekt på minimum 35 % og en lugtreducerende effekt på minimum 30 %. Anlægget skal fungere i alle staldafsnit i den nye stald dvs. både hos smågrise, polte og slagtesvin.
- Den valgte teknologi skal ved installationen være optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Såfremt der installeres biologisk luftrensningsanlæg skal følgende vilkår overholdes:

- I den nye stald skal der etableres et biologisk luftrensningsanlæg.
- Luftrensningsanlægget skal forsynes med differenstrykmåler, vandmåler, alarm samt ledningsevnesensor. Ledningsevnesensoren skal placeres efter producentens anvisninger.
- Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være 15 milliSiemens (mS)/cm.
- Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt.
- Tryktabet over luftrensningsanlægget må ikke overstige 40 pascal (Pa).
- Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol

- Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres:
  - Ledningsevnen (som minimum på timebasis)
  - Luftrensningsanlæggets driftstid
  - Månedlige målinger af vandforbruget og tryktabet
  - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre
  - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.
- Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver fjerde måned. Kalibrering af ledningsevnesensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 8 dage. Logbogen/den elektroniske registrering af data, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Såfremt der installeres gylleforsuring skal følgende vilkår overholdes:

- Der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af al gylle på ejendommen.
- Svovlsyretanken skal være udstyret med indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel. Procestanken skal være forsynet med låg.
- Der må kun anvendes svovlsyre.
- Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6.0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.
- Svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.
- Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- Hele stald- og gødningsopbevaringsanlægget skal sikres mod nedbrydning af svovlsyre i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad nr. 102.17.19 – ”vejledning i valg af betonkvalitet i forbindelse med forsuring af gylle”.

Egenkontrol:

- Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.
- Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres af producenten mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:
  - Den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling.
  - Der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5, i en sammenhængende periode på mere end 8 dage.
  - Svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.
- Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Separationsanlægget:

- Der skal etableres et gyllesepareringsanlæg til behandling af al produceret husdyrgødning.
- Der skal indgås skriftlig aftale om afsætning af fiberfraktioner udskilt af husdyrgødningen uden for husdyrbruget. Aftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:
  - leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR-nummer.
  - hvor mange kg kvælstof og hvor mange kg fosfor, som aftalen omfatter.
- Der skal indgås skriftlig aftale med producenten om årligt serviceeftersyn af gyllesepareringsanlægget.
- Vedligeholdelse af gyllesepareringsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning.
- Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Separationsanlægget skal kobles på gylleforsuringsanlægget efter fabrikantens forskrifter.
- Der skal årligt foretages analyser af kg N og kg P i både væske- og faststoffractionen af den separerede gylle. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.

Egenkontrol

- Skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktioner, den skriftlige serviceaftale, årlige servicereporter samt analyserne for kg N og P skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

5.1.2 Fosfor ab lager

Miljøstyrelsen har i forhold til BAT-emissionskravene til fosfor revideret ovenfornævnte BAT-standardvilkår den 07.02.2015. BAT-emissionsgrænsen for fosfor fra det samlede anlæg efter udvidelse kan således beregnes til:

Scenarie 1:

Fosfor BAT-emissionsgrænseværdi = $29,2 \text{ kg P/DE}_{\text{smågrise}} \text{ ab lager} * 166,81 \text{ DE}_{\text{smågrise}} + 22,3 \text{ kg P/DE}_{\text{slagtesvin/polte}} \text{ ab lager} * 421,7 \text{ DE}_{\text{slagtesvin}} = \mathbf{14.275 \text{ kg P ab lager}}$

Scenarie 2:

Fosfor BAT-emissionsgrænseværdi = $29,2 \text{ kg P/DE}_{\text{smågrise}} \text{ ab lager} * 166,81 \text{ DE}_{\text{smågrise}} + 22,3 \text{ kg P/DE}_{\text{slagtesvin}} \text{ ab lager} * 411,4 \text{ DE}_{\text{slagtesvin}} = \mathbf{14.045 \text{ kg P ab lager}}$

Vurdering

Der er i ansøgningen valgt foderoptimering hos polte og slagtesvin. Rent teknisk er disse to produktioner samme dyretype. Derfor skal der anvendes samme foderoptimering for de to produktioner jf. Miljøstyrelsens vejledning. Ansøger har ikke ønsket at indtaste samme foderkorrektur for hhv. polte og slagtesvin i scenarie 1. Der er indtastet en foderoptimering for polte og slagtesvin på hhv. 4,36 og 4,94 g P/FE. Samlet set medfører dette en fosforemission fra anlægget på 14.253 kg P ab lager pr. år, hvilket overholder BAT-niveauet. For scenarie 2 er der indsat en fosforoptimering på 4,76 for slagtesvinene resulterende i en fosforemission på 14.033 kg P/år fra husdyrbruget, hvilket også opfylder BAT kravet til fosforemission. Idet ansøger har oplyst, at det i praksis ikke vil være muligt at lave E-kontrol for poltene vurderer kommunen, at den ønskede fodringsstrategi ikke vil være mulig at kontrollere. Ud fra lighedsprincippet vurderer kommunen, at den ansøgte produktion, såvel som andre svineproduktioner, der anvender fasefodring på slagtesvin fra 31-107 kg, skal foderoptimere på alle dyr indenfor samme dyretype. Naturligvis med den fleksibilitet som de vejledende vilkår til teknologien åbner mulighed for, jf. Miljøstyrelsens teknologiblad "Fosforindhold i slagtesvinefoder (rev. Juni 2010). Kommunen har derfor oprettet en scenarieberegning i husdyrgodkendelse.dk med udgangspunkt i overholdelse af BAT-niveauet for produktionen ved fosfor foderoptimering hos slagtesvinene – herunder poltene. Beregningen viser, at der skal anvendes en fosformængde pr. FE svarende til 4,59 g resulterende i en fosforemission på 14.267 kg P/år fra den samlede produktion. Dette svarer til teknologiniveau 1, jf. nævnte teknologiblad fra Miljøstyrelsen. Der stilles vilkår hertil, ligesom der stilles vilkår om foderoptimering hos slagtesvinene i scenarie 2 i overensstemmelse med ansøgningens oplysninger. Overholdelse af BAT-emissionsgrænseværdien for fosfor ab lager opnås således ved reduktion af indholdet af fosfor pr. FE hos slagtesvinene i begge scenarier i forhold til fodring ud fra normalt. Kommunen vurderer, at det ansøgte på baggrund af de stillede vilkår og de konkrete valg af teknologier og teknikker i det ansøgte projekt medfører, at husdyrbruget overholder vejledende emissionsgrænseværdier.

Samlet vurderer kommunen på baggrund af ovenstående, at ansøgningen lever op til redegørelse for anvendelse af BAT i forhold til N og P emissioner fra anlægget, samt at de valgte teknikker må formodes at bevirke, at emissionsgrænseværdierne i vejledningen overholdes.

Vilkår vedrørende fosfor er stillet i afsnit 5.1.6 omhandlende foder.

5.1.3 Opbevaring af gylle

Gyllebeholdere efterlever kravene i BREF-dokumentet. Dvs. at beholderne er faste tanke, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Sider og bunde er tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderne ligger ikke indenfor 100 m fra vandløb og søer over 100 m² og skal derfor kontrolleres min. hvert 10. år. Den nye gylletank etableres med fast overdækning. Fast overdækning er medvirkende til, at BAT-emissionsgrænseniveauet for ammoniak for produktionen er overholdt.

Vurdering

Opbevaring af svinegylle i gylletank, opfattes som BAT. Der er fastsat en lang række lovregulerede forhold, der er med til at sikre lav ammoniakfordampning, og sikre mod lækager.

Disse regler indebærer bl.a. 5 eller 10 årsbeholderkontrol, regelmæssig føring af logbog over flydelag, samt reetablering af flydelag hvis dette er nødvendigt. Der er stillet vilkår om øget frekvens til beholderkontrol på baggrund af ejendommens placering indenfor OSD.

Det er kommunens vurdering, at fast overdækning af gylletanke med f.eks. teltduk er den mest effektive måde til at reducere ammoniakfordampningen fra lager på, og at dette har andre miljømæssige fordele. Der skabes f.eks. større opbevaringskapacitet ved at hindre tilførsel af vand fra nedbør til tanken, og samtidig skal der efterfølgende ikke bruges unødvendige energiresourcer på udbringning af dette vand sammen med gyllen.

Det vurderes, at overholdelse af gældende lovgivning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er BAT for så vidt angår opbevaring af gylle.

5.1.4 Vand og Energi

Ansøgers oplysninger om vandforbrug:

” Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild. Vandforbruget minimeres ved, at der bruges drikkekar og drikkenipler. Dermed spildes der ikke vand, og der anvendes kun det drikkevand som grisene tapper.

I forbindelse med den daglige rytme og gennemgang i staldene, reduceres risikoen for at et eventuelt brud på drikkevandssystemet resulterer i et længerevarende spild af vand. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Når der skal vaskes stalde foretages en iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Iblødsætningen og anvendelsen af højtryksrensere er med til at reducere vandforbruget i forbindelse med vask.

Ifølge BREF-dokumentet, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler og drikkekar).

Der foretages en årlig aflæsning af vandforbruget i forbindelse med årsregnskabet. Den væsentligste begrundelse for at følge med i vandforbruget er at kunne optimere virksomhedens

forbrug heraf. Virksomhedens vandforbrug er konstant henover året, der er ingen sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. Derfor er det tilstrækkeligt at foretage en enkelt årlig aflæsning”.

Ansøgers oplysninger om energiforbrug:

” Der foretages en årlig aflæsning af elforbruget i forbindelse med årsregnskabet. Den væsentligste begrundelse for at følge med i elforbruget er at kunne optimere virksomhedens forbrug heraf. Virksomhedens elforbrug er konstant henover året, der er ingen sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. Derfor er det tilstrækkeligt at foretage en enkelt årlig aflæsning.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF-dokumentet), der vedrører intensiv svineproduktion, er det BAT at aflæse elforbruget – uden nærmere angivelse af hyppighed for aflæsning. Derfor vurderes det, at det er BAT at aflæse elforbruget en gang årligt.

Udendørsbelysning er kun tændt i forbindelse med daglige arbejdsgange, hvis dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Der anvendes lavenergipærer overalt, hvor dette er muligt. Der overvejes løbende muligheder for at reducere forbruget vha. automatiske foranstaltninger. Ventilation er undertryksventilation med strømbesparende EC-motorer. Det er de mest energibesparende ventilatorer, der pt. er på markedet. Ventilationen er tilkoblet automatisk styreenhed, hvilket er med til at reducere energiforbruget til ventilation”.

Der etableres gyllekøling i den nye stald. Husdyrbrugets varmebehov vil i fremtiden blive dækket af gyllekølingsanlægget.

Vurdering

På baggrund af ovenstående forventer vi, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres, jf. afsnit 7 om egenkontrol.

Ved nybyggeri skal de bedst tilgængelige teknikker anvendes, og derfor skal det være energieffektive ventilatorer, der installeres. Vi vurderer, at det er proportionalt at kræve det i nybyggeri af denne størrelse.

Derudover kan energiforbruget reduceres ved anvendelse af LED-lysrør. Der vil blive stillet vilkår om, at der skal anvendes LED-lysrør i de nye stalde.

Af ansøgningen fremgår, at ventilationssystemet er klimastyret. Miljømæssigt har ventilationssystemet betydning for lugtbelastningen i omgivelserne og ejendommens energiforbrug. Regelmæssig rengøring og vedligehold af ventilationssystemet er vigtig for at de kører optimalt. Kommunen vurderer, at der løbende skal være fokus på driften af ventilatorerne, sådan der sikres en optimal effekt og begrænset energiforbrug. Der vil blive stillet vilkår herom.

Der installeres desuden gyllekøling i stalden som kan dække dyrenes varmebehov, der installeres således ikke oliefyr eller f.eks. halmfyr for at kunne varme smågrisestalden op.

Ejendommen får et højt energiforbrug og for at sikre at de rette valg træffes med henblik på energibesparelse stiller vi vilkår om, at ejendommen skal rådfører sig med en energikonsulent inden byggeriet påbegyndes til en snak om valg af teknologi, arbejds gange og processer i stalden. F.eks. i forbindelse med installation af rørføringer til indblæsning af foder, indretning af smågrisehuler eller lysstyring i stalden.

For at reducere vandspild ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen.

Det vurderes, at ejendommen ud fra ovenstående beskrivelse opfylder kravet til BAT mht. vand og energiforbruget.

Vilkår

For at undgå ressourcospild i forhold til energi- og vandforbrug bliver der stillet vilkår om, at

- Ejendommen skal rådfører sig med en energikonsulent inden byggeriet påbegyndes for at sikre at valg af teknologi, arbejdesgange og processer i stalden er gennemgået med henblik på energibesparelse. Energirapport skal efterfølgende sendes til kommunen.
- Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddels elektronisk til driftsherren.
- Der skal på udendørsbelysning være bevægelsessensorer.
- Der skal i den nye stald opsættes energieffektive ventilatorer.
- Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og det skal rengøres efter hvert hold. Rengøringen skal noteres i logbog.
- Der skal indgås en servicekontrakt på ventilationsanlægget med en gennemgang heraf hvert andet år.
- I de nye stalde skal der anvendes LED-lysrør.
- Bedriftens energiforbrug (el, diesel og fyringsolie) skal årligt aflæses og registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og det skal rengøres efter hvert hold.

5.1.5 Lugt

For at reducere lugtemissionen fra staldene er det vigtigt med en god gødningshåndtering og hygiejne i stalden, se afsnittet om lugt.

For at overholde lugtgenekriterierne er det nødvendigt at implementere en lugtreducerende teknologi med en effektivitet på min. 30 %. Det fremgår af Miljøstyrelsens teknologiliste, at biologisk luftrensning kan reducere lugt fra smågise- og slagtesvinestalde med ca. 30 %⁶. Ansøger har som en anden løsning vedlagt beskrivelse af "Add-on teknologi til lugtreduktion i forbindelse med forsuringsanlæg" ligeledes med en reduktion af lugt med 30 %. Denne teknologi vil kun blive valgt hvis den forinden er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Vilkår til lugtreducerende teknologi fremgår af afsnit 3.2 og 5.4

5.1.6 Foder

Ansøger oplyser, at der anvendes færdigblandet foder, der leveres fra en af ansøgers andre ejendomme. Der er både tør- og vådfodringsanlæg, som håndteres i lukkede systemer.

---

⁶ Miljøstyrelsens teknologiblade om biologisk luftrensning for smågise og slagtesvin af hhv. 29.04.2011 og 23.05.2011.

Der er i ansøgningen anvendt foderoptimering til begrænsning af mængden af fosfor ab lager, og Miljøstyrelsens fastlagte emissionsniveau med hensyn til fosforindhold i husdyrgødningen kan overholdes. Der er beregnet et BAT-emissionsniveauet for fosfor på 14.275 og 14.075 kg fosfor ab lager/år for hhv. scenarie 1 og 2. For at opfylde BAT-niveauet anvendes derfor fosforoptimeret fodring, jf. afsnit 5.1.2.

Der er ikke anvendt foderoptimering i forhold til reduktion af ammoniakemissionen fra anlægget.

Vurdering

Ansøger har valgt ikke at anvende fodringstiltag til reduktion af ammoniakfordampningen fra staldanlæggene, men har i stedet valgt at opnå BAT emissionsgrænseværdien for ammoniak ved valg af staldsystem samt overdækning af gyllebeholdere. Der vil derfor ikke blive stillet vilkår om reduktion af råprotein i svinefodret, idet der fodres ud fra normtallene.

Fosforindholdet pr. foderenhed til slagtesvin inkl. polte har vi beregnet til at være 4,59 gram p/FE i scenarie 1 og til 4,76 gram p/FE for scenarie 2 i forhold til fodring ud fra normtallene (4,8 gram P/FE). Herved kan det ansøgte overholde Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier for fosfor revideret 07.02.2015.

Idet det ansøgte overholder BAT-niveauet vurderer kommunen, at ansøgningen lever op til implementering og redegørelse for BAT i forhold til fodring og fosforemission fra bedriften. Der stilles vilkår til den af ansøger valgte fodringsoptimering hos slagtesvinene inkl. polte.

Vilkår

For at fastholde det ansøgte, bliver der stillet følgende vilkår:

- Foderet skal tilsættes fytase, svarende minimum til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i foderet.
- Den samlede mængde fosfor ab lager må maksimalt være:
Scenarie 1: 14.275 kg P ab lager pr. år.
Scenarie 2: 14.045 kg P ab lager pr. år.
- Scenarie 1: Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 9.720 kg P pr. år. Polte anses som slagtesvin i den sammenhæng.
- Scenarie 2: Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 9.485 kg P pr. år.

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsl.sv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

<i>Faktor</i>	<i>Værdi – scenarie 1</i>		<i>Værdi – scenarie 2</i>
<i>Antal producerede</i>	10.000	23.000	14.000

<i>slagtesvin</i>			
<i>Indgangsvægt, kg</i>	65	31	31
<i>Afgangsvægt, kg</i>	115	65	115
<i>FE pr. dyr</i>	2,85	2,85	2,85
<i>Gram fosfor pr. FE</i>	4,59	4,59	4,76
<i>Kg P ab dyr pr. svin</i>	0,379	0,257	0,678
<i>Kg P ab dyr pr. dyreenhed</i>	19,4	26,2	23,1

- Der skal føres en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
  - antal producerede dyr
  - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt)
  - foderforbrug pr. kg tilvækst
  - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsl.sv i foderblandingerne.
- P ab lager skal på baggrund af produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder
- Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- Produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

5.1.7 Management

Der er ikke udarbejdet et udkast til beredskabsplan. Beredskabsplan udarbejdes ifølge ansøgningens supplerende oplysninger senest 3 måneder efter at miljøgodkendelse er taget i brug.

Af ansøgningen fremgår følgende vedr. management:

” Den daglige drift søges tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Der er stor bevågenhed omkring minimering af forbruget af ressourcer som strøm, varme, brændstof og næringsstoffer. Herudover fokuseres på reduceret ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig renholdelse af overflader.

Endvidere fokuseres på færrest mulige lugt- og fluegener for omgivelserne. Dette søges opnået ved renholdelse af overflader som nævnt ovenfor og fluebekæmpelse i det omfang det er nødvendigt. Fluebekæmpelse sker efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Der foretages daglige tjek og løbende service på produktionsanlægget. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget, som udføres af kompetent personale”.

Vurdering

Vi betragter det som BAT at registre forbruget af vand, energi, foder mv. for at få et overblik over forbruget, og derved kunne sætte ind hvis det vurderes, at der er et overforbrug.

Gældende regler om hold af svin regulerer desuden en lang række forhold vedr. tilgængeligt gulvareal, daglig pasning og tilsyn med grisene, hvorfor der henvises hertil.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Der vil blive stillet vilkår for en række af ovenstående forhold, se de respektive afsnit.

5.1.8 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Næstved Kommune, at ejendommen lever op til de lovgældende krav om BAT.

5.2 Ammoniaktab fra staldanlæg

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene (stald og lager) hhv. 4.663 og 4.637 kg N /år for scenarie 1 og 2. I forhold til nudriften svarer dette til en forøgelse på ca. 3.100 kg N/år.

I henhold til ovenstående afsnit om BAT har vi vurderet, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen maksimalt må være 5.610 kg NH₃-N/år.

Vurdering

Den ansøgte udvidelse overholder både de generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stalde og lagre i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁷, samt det krav om anvendelse af BAT. Da ansøgningen er indsendt i 2014 er det generelle krav om reduktion i ammoniakemissionen på 30 % i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 for slagtesvin og 20 % for smågrisene.

Tybjerglille Bakker Vandværk har i brev af 02.02.2015 udtrykt bekymring for udledningen af ammoniak til luften fra det ansøgte projekt. Udvidelsen ligger ca. 2 km fra Tybjerg Bygade, hvor Tybjerglille Bakker Vandværk ligger. Det er anført at der er "risiko for, at de kompressorer, der indsuger atmosfærisk luft udefra til beluftning af drikkevandet, vil indsuge et betænkeligt højt niveau ammoniak til skade for drikkevandskvaliteten". Kommunen har på baggrund af denne henvendelse foretaget en ammoniakdepositionsberregning i vandværket, der viser, at der ikke er vil ske nogen merbelastning med ammoniak ved vandværket.

5.3 Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter

5.3.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrgodkendelsesloven i april 2011, blev lovens⁸ § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura2000 området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med

⁷ Bek. nr. 1283 af 08.12.2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁸ Lov nr. 1486 af den 04.12.2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 3 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug⁷.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

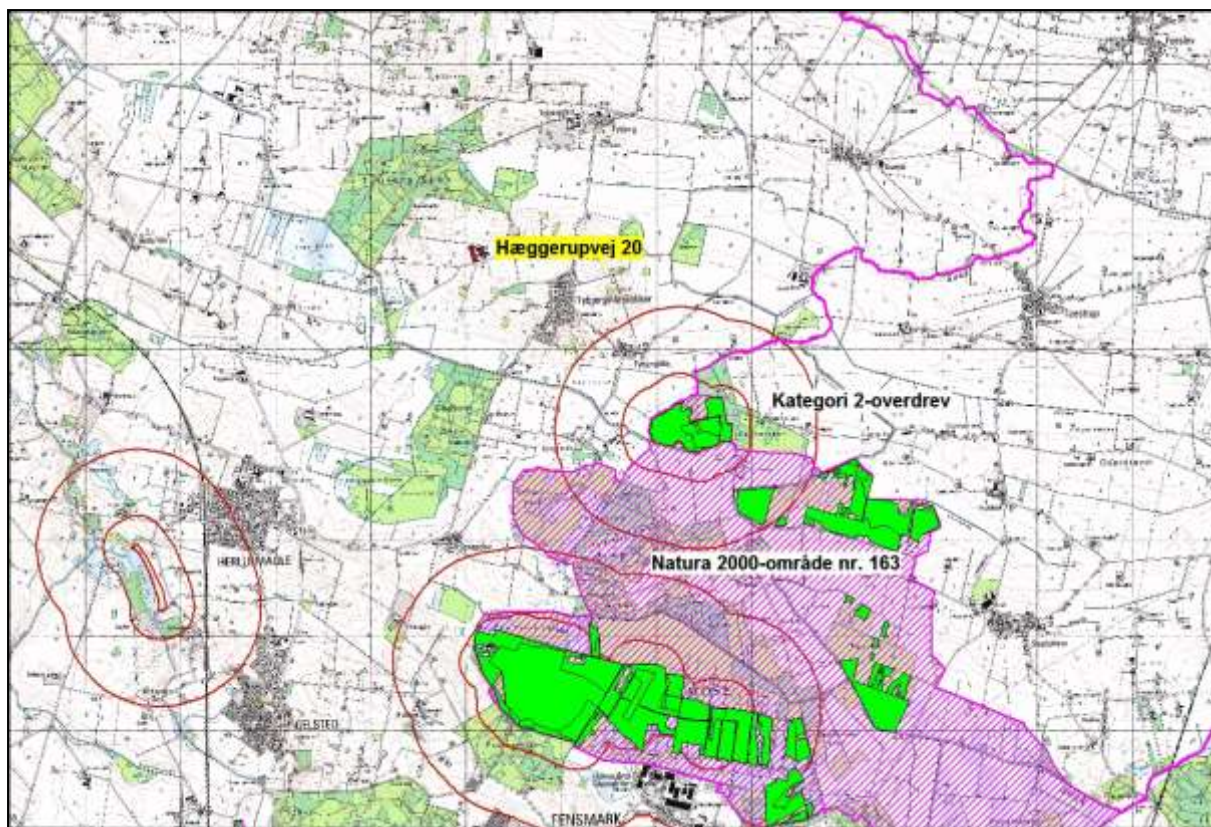
- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende 2½ km sydøst fra anlægget på Hæggerupvej 20 (Kort 1). Det er Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose".

Her er der på Sønderskov Overdrev kortlagt habitatnaturtypen Kalkoverdrev (typekode 6210) og Egeblandskov (typekode 9160). Tålegrænserne for de to habitatnaturtyper er hhv. 15-25 kg N/ha/år og 10-20 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget for naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 1.3, og områderne er beskrevet i basisanalyse /21/ og Natura 2000-planer /19, 20, 22/.

Den samlede emission fra stald og lager er ifølge ansøgningen 4.663kg N/år og meremissionen er ca. 3.100 kg N/år. Såvel den totale ammoniakdeposition som meredepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for de nærmest beliggende kortlagte habitatnaturtyper i Natura 2000-områder.

Kort 1. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, ”Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose” og kategori 2-naturområder i forhold til anlægget på Hæggerupvej 20. Kategori 1-natur er angivet med grønt i Natura 2000-området.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år.

Den nærmeste kategori 2-natur er nævnte kalkoverdrev på Sønderskov Overdrev beliggende 2½ km sydøst for anlægget. Derudover ligger der et overdrev sydvest for Herlufmagle og højmose i Holmegårds Mose (se Kort 1). Begge naturområder er mere end 5 km fra anlægget på Hæggerupvej 20.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er beregnet til 0,0 kg N/ha/år på kategori 2-overdrevet.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skove defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 13,2 kg N/ha/år i Næstved Kommune jf. data fra DMU 2010 /2/.

Omkring anlægget findes der i en afstand af 400 - 1200 meter en række større og mindre § 3-moser og et overdrev i forskellige retninger (se Kort 2). Flere af naturområderne, bl.a. Torpe Mose (1,2 km mod vest) er botanisk værdifulde. Da merdepositionen på disse er væsentligt mindre end 1 kg N/ha/år er de ikke besigtiget i forbindelse med denne godkendelse.

Nærmeste skove, som vurderes at være ammoniakfølsomme ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Tybjerg Skov godt 400 meter stik nord for anlægget på Hæggerupvej 20. I det sydvendte skovbryn af skoven er merbelastningen beregnet til 0,6 kg N/ha/år.

Kort 2. Kategori 3-natur nærmest anlægget på Hæggerupvej 20. § 3-områder er vist som røde polygoner.

Vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet på Hæggerupvej 20 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Kategori 3-natur

Da udvidelsen af dyreholdet på Hæggerupvej ikke indebærer en merbelastning af kategori 3-moser, kategori 3-overdrev eller kvælstoffølsomme skove, der overstiger 1 kg N/ha/år, er det generelle beskyttelseskrav til disse naturområder overholdt.

Vilkår:

Der sættes ikke vilkår hvad angår §7-natur.

5.3.2 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Hæggerupvej 20 er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Natura 2000-området udgøres af 3 habitatområde og 2 fuglebeskyttelsesområde (se Tabel 11).

Udpegningsgrundlaget fremgår af Bilag 1.3 og beskyttelsesområdet er nøjere beskrevet i Basisanalysen /21/ og Natura 2000-planer og i forslaget til den kommende Natura 2000-plan /19, 20, 22/.

Afstanden fra stald og lager til nærmeste habitatområde, H194, er ca. 4 km (se Kort 1).

Vurdering

Fra anlægget på Hæggerupvej 20 er der som nævnt en årlig total emission på 4.663 kg N, og meremissionen udgør årligt ca. 3.100 kg N. Såvel den totale ammoniakdeposition som meredepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for den nærmest beliggende del af Natura 2000-området, H194.

De nærmeste kortlagte habitatnaturtyper i habitatområdet er Egeblandskov (9160) og Kalkoverdrev (6210). Tålegrænsen for disse habitatnaturtyper er hhv. 10-20 og 15-25 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 13,2 kg N/ha/år, er den nedre tålegrænse for Egeblandskov allerede overskredet. Da beregninger af henholdsvis merbelastningen og totalbelastningen med kvælstof efter udvidelsen af dyreholdet på Hæggerupvej 20 er 0,0 kg N/ha/år på habitatområdet, vurderes det, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil forringe bevaringsstatus for de pågældende naturtyper.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Hæggerupvej 20 beliggende udenfor Natura2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Natura 2000-område	163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
Habitatområder	H145, Holmegårds Mose H146, Rådmandshaven H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen
Fuglebeskyttelsesområder	F91, Holmegårds Mose, Gammellun6, Tuerne og Porsmose F93, Tystrup Bavelse Sø

Tabel 11. Nærmeste internationale beskyttelsesområder i forhold til anlægget på Hæggerupvej 20.

5.3.3 Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som er særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Lokalitet	Habitat-natur	Naturværdi	Bilag IV-arter	Merbelastning kg N/Ha/år
1, ellesump	91E0	2	pot. Rd, pot Ra	0,1
2, sø	nej	3	pot. Rd, pot Ra	0,1
3, overdrev/mose	delvist 7230	3	pot Ra	0,3
4, vandhul	3150	4	pot Rd, pot Tc	1,8
5, vandhul	3150	3	Rd, pot Tc	2,5
6, vandhul	ikke besigtiget mht. padder			0,5
7, vandhul	3150	4	pot Tc	0,4
8, vandhul	ikke besigtiget mht. padder			0,1
9, vandhul	ikke besigtiget mht. padder			0,3
10, vandhul	3150	4	Rd	0,2
11, mose	ikke besigtiget mht. padder			0,2
12, vandhul	nej	5	ikke levested	ca. 1
13, vandhul	nej	4	ikke levested	< 0,5

Tabel 1. Registrerede naturværdier omkring anlægget på Hæggerupvej 20 samt udregnede merbelastninger på udvalgte lokaliteter. Anvendte forkortelser: Ra = Spidssnudet Frø, Rd = Springfrø, Tc = Stor Vandsalamander, 3150 = Næringsrig sø med flydebladsvegetation, 7230 = rigkær, 91E0 = ellesump.

Kort 3. Beskyttede § 3-naturområder vist med rødt beliggende omkring anlægget på Hæggerupvej 20. Lokalteter, der er medtaget i Tabel 1, er angivet med placering af målepunktet (gul prik) og lokalitetsnummer.

Der er foretaget besigtigelse af alle naturområderne; enten i forbindelse med kommunens generelle § 3-registrering eller ved registreringer af Bilag IV-padder i forbindelse med husdyrgodkendelsessager. Lokalteterne 4, 5, 7, 10 og 12 er besigtiget i april 2015.

Omkring anlægget kan der findes Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander. Ved besigtigelse er dels registreret aktuel forekomst samt tillige, om vandhuller og andre naturområder er potentielle levesteder for Bilag IV-padder.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden

fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet Frø er ikke i samme grad som Springfrø knyttet til egentlige vandhuller, men foretrækker i langt højere grad oversvømmede partier i moser og på enge (fladvand). Uden for ynglesæsonen lever Spidssnudet Frø i enge, moser og udyrkede fugtige arealer. Det er en art, der kræver høj naturkvalitet på såvel yngle- som rastelokaliteter.

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Vurdering

Det ansøgte projekt må ikke påvirke beskyttede naturtyper eller Bilag IV-arter negativt.

Det er af Danmarks Miljøundersøgelser vurderet, at merbelastningen på naturområder skal være omkring eller større end 1 kg N/ha/år /15,18/ for at der over tid kan ses en tilstandsændring af et naturområde. Tillige skal naturtypens tålegrænse være overskredet. Tilstandsændringer af naturområder vil i mange tilfælde indebære en tilstandsændring for de Bilag IV-arter, der evt. er knyttet til områderne.

For de undersøgte vandhuller er der ingen fastsat tålegrænse mht. kvælstof, idet søerne og vandhullerne ikke er næringsbegrænsede. For andre søtyper, eksempelvis kransnålalgesøer, er der fastsat tålegrænser mht. kvælstof.

To vandhuller (lokalitet 4 og lokalitet 5) modtager en merdeposition, der overstiger 1 kg N/ha/år, se tabel 1. Det vurderes sandsynligt, at naturtilstanden i vandhullerne nær anlægget vil forringes væsentligt gennem øget kvælstofbelastning, idet den terrestriske og semiterrestriske bred- og sumpvegetation vil påvirkes af øget kvælstoftilførsel. Vandhullerne er allerede i dag beskyttede af vedplanter, men ved besigtigelsen i april 2015 før der var blade på træerne, var der lysindfald til vandfladen og bredderne. En øget vækst af vegetationen i og omkring vandhullerne, samt en øget eutrofiering kan påvirke vandhullerne negativt som ynglebiotop for Bilag IV-padder.

Ved besigtigelserne er det konstateret, at vandhul 5 er aktuel ynglelokalitet for Bilag IV-padden Springfrø (fund af ægklump), og vandhul 4 er potentiel ynglelokalitet for springfrø. Begge vandhuller er desuden vurderet til at være potentiel ynglelokalitet for Stor Vandsalamander. De to vandhuller har god eller moderat naturtilstand. Begge vandhuller er beliggende i et område med en del levende hegn og ganske tæt på skov. Desuden er de beliggende i det naturlige udbredelsesområde for Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø. Vandhullerne vurderes ikke at være ringere, end at de kan udgøre yngle- eller rasteområde for Stor Vandsalamander og Springfrø.

I området vurderes ynglebestandene af Springfrø og Stor Vandsalamander at være små og truede; primært i kraft af få og ringe ynglelokaliteter. For at beskytte bestandene af Springfrø og Stor vurderer vi at der er behov for tiltag og vi har stillet vilkår om det.

Ansøger ejer ikke vandhul 4 og 5, og vi kan derfor ikke stille vilkår om, at vandhullerne skal plejes for på den måde at beskytte ynglelokaliteterne. I stedet er det en mulighed at ansøger etablerer to erstatningsvandhuller i området. En anden mulighed er at ansøger plejer nogle af sine egne

vandhuller i området for på den måde at skabe erstatningslokaliteter for padderne. Vi har stillet vilkår til dette.

Hvad angår øvrige Bilag IV-arter omkring anlægget, dvs. forskellige arter af flagermus, påvirkes disse ikke af det ændrede husdyrhold.

Det er på baggrund af ovenstående kommunens vurdering, at projektet med de stillede vilkår kan gennemføres uden væsentlig forringelse af beskyttede naturtyper og/eller levesteder for Bilag IV-arter.

Vilkår

For at understøtte den samlede funktionelle bestand af Springfrø og Stor Vandsalamander i området sættes følgende vilkår:

- Træer og buske i og omkring lokalitet 12 og 13 skal fjernes. Rydningen skal foretages så vegetationen ikke er skyggende for vandhullet. Træer på nordsiden kan blive stående. Rydningen skal foretages hver 5. år.
- Fældede træer og buske må ikke lægges tættere end 5 meter fra vandhulsbrinken.
- Lokalitet 12 skal oprensnes hvert 10. år uden at bredhældningen gøres stejlere.
- Lokalitet 10 skal oprensnes og udvides til ca. 200 m², og så jordfyldet på den udyrkede firkant ved vandhullet ikke kommer i kontakt med vandhullet.
- Lokalitet 10 skal holdes lysåbent.
- Første oprensning og rydning af træer og buske skal foretages senest et år efter, at godkendelsen er taget i brug.
- Oprensningen af vandhullerne skal udføres med gravemaskine af en person som har erfaring med oprensning og udgravning af vandhuller.
- Oprensningerne må først foretages, når der er indhentet en dispensation fra §3 i Naturbeskyttelsesloven.
- Der må ikke udsættes andefugle, fisk, krebs eller andre dyrearter i lokalitet 10, 12 og 13
- Der må ikke fodres ænder i og ved lokalitet 10, 12 og 13.

5.4 Lugt

Afstanden fra staldanlæg og til nærmest bolig/boligområder er i ansøgningen angivet til følgende:

Områdetype	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	822m	822 m	110 m	857 m	Ja
Samlet bebyggelse	Ny	628 m				Ja, ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand

Enkelt bolig	Ny	302 m	302 m	6,5 m	316 m	Ja

Tabel 14. Lugtgeneafstande beregnet i ansøgningens scenarie 1 og 2.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da den nye stald er inddelt i flere sektioner, er der flere lugtkilder, og der beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er forskellige emissioner fra staldafsnittene. Den vægtede gennemsnitsafstand kan ikke angives på et kort, men er en beregnet afstand, som skal være større end den korrigerede/ukorrigerede geneafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt.

Der forefindes ingen større husdyrbrug (> 75 DE) i området indenfor 300 m fra byzone og samlet bebyggelse og indenfor 100 m fra enkeltbolig. Der er derfor ikke tale om, at der kan opstå en kumulativ effekt i forhold til de omboende.

Nærmeste nabobolig uden landbrugspligt udgøres af Hæggerupvej 15 med genekriterie 15 OUE/m³. Beboelsen på Tingbakken 40 bliver defineret til at udløse en samlet bebyggelse ved Tybjerglille Bakker, med genekriteriet 7 OUE/m³. Nærmeste Byzone er udpeget ved den vestlige del af Tybjerglille Bakker, med genekriteriet 5 OUE/m³.

Vurdering

Kommunen kan konstatere, at ansøger har udpeget de nævnte boligtyper i forhold til nabo, samlet bebyggelse og byzone korrekt.

For at overholde lugtgenekriterierne til de tre typer boliger er det nødvendigt at indføre lugtreducerende teknologi med en effektivitet på 30 %. Der er stillet vilkår hertil i afsnit 3.2.

Den ukorrigerede lugtgeneafstand til enkelt bolig er beregnet til 302 m. I ansøgningssystemet er der også beregnet en korrigeret lugtgeneafstand. Her indgår der ikke staldanlæg, hvor afstanden til nabobeboelse overstiger den beregnede lugtgeneafstand med 20 %. Disse anlæg indgår heller ikke i beregningen af den vægtede gennemsnitsafstand. Da staldanlægget kun udgøres af den nye stald, er den korrigerede og ukorrigerede geneafstand i ansøgt drift den samme. Idet den korrigerede lugtgeneafstand er mindre end den vægtede gennemsnitsafstand er lugtgenekravet overholdt til alle tre områdetyper: enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone.

Ansøgningssystemets beregninger viser således, at husdyrgodkendelseslovens lugtgenekrav er overholdt med implementering af lugtreducerende teknologi på 30 %. . For at sikre, at teknologien bliver installeret og anvendt korrekt har vi stillet vilkår til det (se afsnit 3,2), og der vil blive ført kontrol med teknologien ved fremtidige tilsyn med husdyrbruget.

Da effekten af den installerede teknologi også afhænger af driften og hygiejnen inden i stalden, stiller vi også vilkår til dette.

I forbindelse med forannonceringen modtog kommunen flere bemærkninger fra naboer som var bekymret for lugt. Som anført ovenfor så er det i lovgivningen fastsat, hvor meget et husdyrbrug der skal miljøgodkendes, må lugte. Ovenfor har vi redegjort, for at ejendommen overholder disse lovgivningsmæssige krav.

Vi stiller desuden vilkår om, at hvis vi skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder

og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne minimeres. Foranstaltningerne skal forinden aftales med kommunen.

Derudover kan fordelingen af dyr, dyretyper og antal kg dyr på stald i staldafsnittene have betydning for lugten fra staldanlægget, og vi stiller vilkår om at dette skal stemme overens med det ansøgte.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af gulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelæggninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
- Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
- Fordelingen af dyr, dyretyper og antal kg dyr på stald i staldafsnittene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

5.5 Transport

I ansøgningen er det beskrevet, at før udvidelsen var der årligt ca. 310 transporter og efter udvidelsen vil der årligt være ca. 890 transporter. Herunder forventes ca. 2 transporter om ugen for afhentning af døde dyr. Det er oplyst, at antallet af transporter er det samme, hvad enten der foretages en gylleseparation eller ej. Se tabel 15.

Transporttype	Før etablering, udvidelse eller ændring (Antal/år)	Efter etablering, udvidelse eller ændring (Antal/år)	Antal transporter pr. uge efter udvidelsen (Antal/uge)
Foder	12	90	1-2
Levering af småkalve	50	-	1
Afhentning af drægtige kvier	50	-	1
Levering af smågrise	-	52	1
Afhentning af polte/slagtesvin	-	152	3
Afhentning af døde dyr	15	104	2
Levering af fiber til biogasanlæg	-	35	1-2 pr. 14 dg.
Levering af gylle til gyllebeholder på Tyberjgvej 17	-	50	1
Gylletransporter	100	310	7-8 (sæsonbestemt 15-30 pr. uge)
Halmtransporter	30	30	1-2 pr. 14 dg.

Renovation	52	64	1-2
Transporter i alt	309	887	17 20-40 (højsæson)

Tabel 15. Transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelsen.

Af ansøgningen fremgår det, at hovedparten af transporterne udgøres af transport af husdyrgødning, samt levering og afhentning af dyr og foder.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06.00-18.00, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Levering og afhentning af svin foregår primært i tidsrummet 06.00-17.00, og ansøger estimerer, at ca. 20-25 % af transporter kommer til at foregå udenfor tidsrummet 07.00-18.00.

Ansøger oplyser at alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gener fra transport. Reglerne for udkørsel af husdyrgødning vil blive overholdt. En del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage.

Alle transporter sker via Hæggerupvej. En del af de aftalearealer, der modtager husdyrgødningen ligger omkring selve ejendommen. Derfor vil en stor del af transporterne med gylle i forbindelse med udbringning ske direkte fra gyllebeholderen til de omkringliggende marker. På dage med gyllekørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener. Ansøgningen indeholder ikke kort over ruter for eksterne transporter til/fra ejendommen.

Det er oplyst, at der anvendes relativt nye transportmidler på ejendommen. Derfor er køretøjerne CE-mærket i henhold til gældende EU-direktiv.

I forbindelse med forannoncering af projektet indkom der bemærkninger fra omkringboende. Disse omhandlede bl.a. transportforholdene på Hæggerupvej, der bliver nævnt som en lille vej i dårlig stand, hvor store transporter vanskeligt kan passere hinanden. Endvidere blev der udtrykt bekymring for væsentlig øget trafik.

Vurdering

Der er to private indkørsler til ejendommen fra Hæggerupvej, der er en blind vej.

Kørslerne til og fra ejendommen stiger fra ca. 310 til ca. 890 transporter, dvs. antallet af transporter øges med 580 stk., svarende til ca. 11 transporter mere ugentligt.

Der vil komme ca. 1-2 transporter mere dagligt i forhold til den nuværende transportsituation på ejendommen. Ansøger oplyser, at der i højsæsonen samlet vil være 20-40 transporter ugentligt.

Idet landzone er at betragte som landbrugets erhvervsområde, må beboere af boliger i landzonen derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug, som f.eks. øget trafik til og fra landbrugsejendommen i højsæsonen. Kørsel på ejendommen i forbindelse med den årlige høst og drift af markerne foregår indenfor en afgrænset periode, og er en del af det sæsonbetonede arbejde, som må accepteres ved en landbrugsbedrift.

En del af udspretningsarealerne ligger i nærheden af Hæggerupvej 20, og der vil kunne spredes husdyrgødning på disse arealer direkte fra gyllebeholderen på Hæggerupvej 20. De øvrige udspretningsarealer ligger nord og vest for ejendommen. Ved Borgermødet på Tybjerggaard den 24. marts 2015 oplyste ansøger, at kørslen til de arealer vil være mod nord af Smedebakken samt mod vest af Tybjergvej. En enkel mark ligger syd for Tybjerglille bakker og kun ved kørsel til denne mark, vil der blive kørt gennem Tybjerglille Bakker. Udspretningsarealerne kan ses på kortet

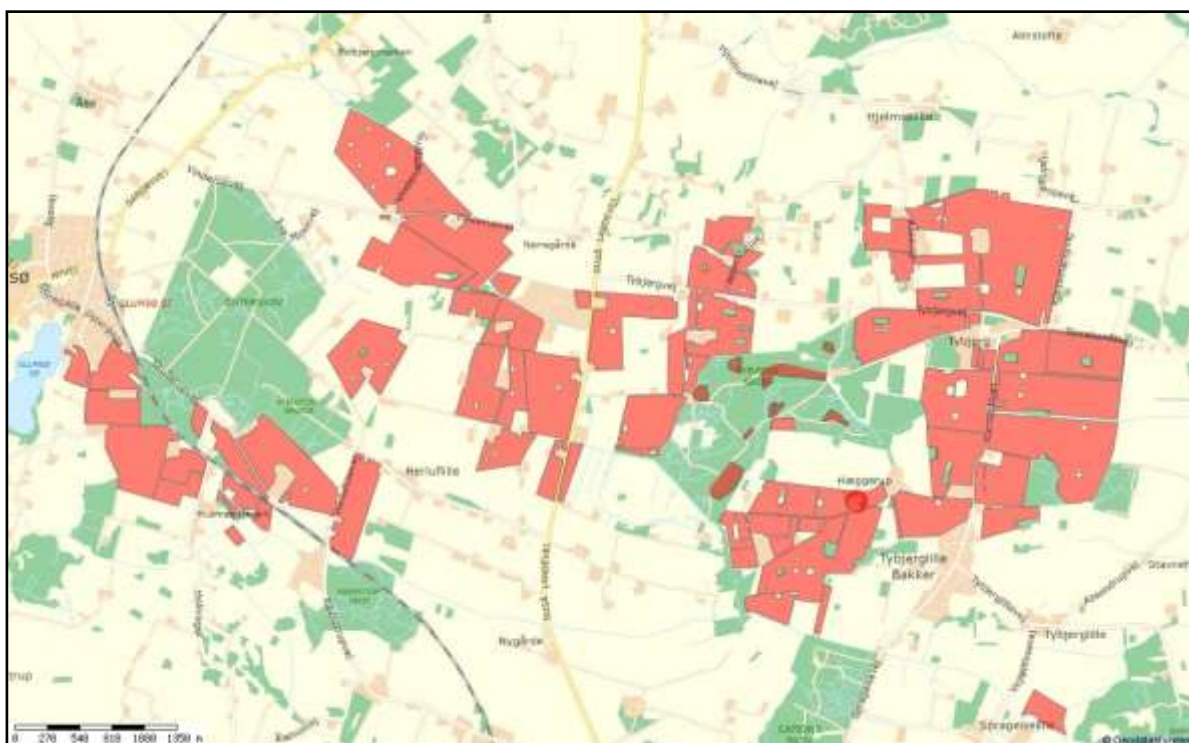
nedenfor. Udover arealerne på kortet er der også nogle udspretningsarealer længere mod nord nær Ringsted.

Godkendelsen af udspretningsarealerne er ikke en del af denne godkendelse, og der skal meddeles i en særskilt arealgodkendelse.

Der er på Hæggerupvej 20 ikke kapacitet til al gyllen, og ca. 2200 m³ gylle skal transporteres til opbevaring på Tybjergvej 17. Gyllen vil ikke blive transporteret tilbage, men vil blive spredt på udspretningsarealerne direkte fra gyllebeholder på Tybjergvej 17.

Natur og Miljøklagenævnet har i en afgørelse anført at kommunen kan stille vilkår til, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel for virksomhedens egne køretøjer. Endvidere kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning mv. kun må ske på bestemte tidspunkter. Vi vil stille vilkår om at transport til og fra ejendommen, så vidt muligt skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00, samt at egne transporter skal foregå indenfor dette tidsrum. Sæsonbetonede transporter i forbindelse med høst og gylleudbringning er dog undtaget. Derudover accepteres det at afhentning af polte og slagtesvin til ekstern køber f.eks. slagteri kan foregå fra kl. 6.00.

Det er ikke muligt at regulere transporter i forbindelse med husdyrbrug ud fra standen af den offentlige vej og evt. fremtidig nødvendig vedligeholdelse af den. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Hvis vejen er i en dårlig stand vil det være kommunens vejmyndighed som skal se på vejen. Ved borgermødet på Tybjerggaard blev der udtrykt bekymring for den smalle vej, som Hæggerupvej er, og mødet med traktorer og lastbiler kan være vanskelig på den lille vej. En nabo foreslog, at der kunne etableres vigepladser på Hæggerupvej 20. Kommunen vil ikke etablere disse vigepladser, men vil se positivt på en ansøgning om etablering af vigepladser langs Hæggerupvej.

Kort over udspretningsarealer. Udover arealerne på kortet er der også nogle udspretningsarealer mod nord nær Ringsted.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ændringerne i transport til og fra ejendommen som følge af den ansøgte udvidelse ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for omgivelserne med de stillede vilkår.

Vilkår

For at undgå væsentlige gener i forbindelse med transporter vil der blive stillet vilkår om at,

- Egne transporter skal foregå indenfor tidsrummet kl. 7.00-18.00, og så vidt muligt foregå på hverdage. Sæsonbetonede transporter er dog undtaget.
- Øvrige transporter til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00. Transporter i forbindelse med afhentning af polte og slagtesvin kan foregå fra kl. 6.00.

5.6 Støj

I ansøgningen er følgende beskrevet om støjkloder:

”Støjkloder fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kloder:

- Staldanlæg (fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer m.m.) og ventilationsanlæg.
- Interne og eksterne transporter.
- Ind- og udlevering af smågrise, polte/slagtesvin.
- Omrøring af gylle i foråret og efteråret i forbindelse med udbringning af gylle (periodisk støj).
- Levering af færdigfoder til foderopbevaring inde i staldens sydlige ende.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid, som ansøger definerer som tidsrummet 06.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af grise, der kan forekomme på alle tider af døgnet. Afhentning og levering af grise foregår via slusen midt på staldens østside. Der er ca. 280 meter til nærmeste nabobeboelse (Hæggerupvej 15). Det forventes ikke, at der vil være støjgener forbundet med afhentning og levering af grise dels pga. den store afstand, men også fordi de eksisterende bygninger samt et par levende hegn udgør en støjbarriere imellem stalden og nabobeboelsen. Selve leveringen og afhentningen af grise vil tage ca. 30 minutter pr. gang. Der vil være ca. 4-6 transporter med grise hver uge.

Al foder leveres færdigblandet. Foderet tippes af i korngrav i den sydlige ende af stalden, og videreføres med snegl til de respektive fodersiloer inde i stalden. Derfor er der ingen støj forbundet hermed (ingen støj fra foderindblæsning). Det tager omkring et halvt minut pr. levering af foder. Der opbevares ikke korn på ejendommen, og der er derfor ikke støj fra korntørringsanlæg.

Det forventes ikke, at transporter vil give anledning til væsentlige støjgener, da der er relativt langt til nabobeboelser, og da der er gode til- og frakørselsveje til ejendommen.

Ventilationsanlægget vil være i konstant drift, men støjen herfra vil være lav. Ventilationsanlægget serviceres og vedligeholdes, hvilket er medvirkende til at støj herfra er minimal.

Der anvendes de nye EC-ventilatormotorer i alle afkast. Det er de mest energibesparende ventilatorer, der pt. er på markedet. Støjbelastningen fra ventilatorerne er ligeledes meget lav. F.eks. har SKOV A/S EC-ventilatorer (DA-600 LPC) har et støjniveau omkring 70 dB.

Stalden er et moderne anlæg og motorer fra fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer m.m. er placeret indendørs, hvorfor støj herfra er minimal.

Alle generelle krav vedrørende støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.”

Vurdering

Ved vurdering af støj fra ejendommen, vurderes der på støj fra faste tekniske installationer som f.eks. ventilatorer, foderblander, pumper, kompressor m.v., og der vurderes på den interne og eksterne transport. Støj i forbindelse med markdriften er ikke omfattet, men der skal naturligvis så vidt muligt vises hensyn ved kørsel forbi naboejendomme og tomgangskørsel skal undgås.

Der foregår ikke foderblanding på ejendommen, hvilket ellers er noget der kan støje en del. Ligeledes forefindes fodringsanlæg, pumper, kompressorer mm. indendørs, med følgende støjreduktion til følge. Hvis der kommer til at foregå foderblanding, skal opmærksomheden henledes på, at foderblanderen skal kunne overholde nedennævnte støjgrænser. For at undgå unødigt støjgener stiller vi vilkår om, at porten ud mod Hæggerupvej skal holdes lukket, når der foregår støjende aktiviteter i den sydlige ende af bygningen.

Der etableres et støjsvagt ventilationsanlæg på den nye staldbygning. Der er krav om minimumsventilation i de staldsektioner som er belagt med slagtesvin. Derfor vil ventilationsanlægget være i drift 8.760 timer om året. Ved anvendelse af frekvensstyrede motorer i de nye ventilationsanlæg, vil ventilatorvingen ikke rotere hurtigere end højest nødvendigt, hvilket styres af ventilationsanlæggets klimacomputer. Herved minimeres støjen fra ventilationsanlægget, så meget, som det er driftsmæssigt forsvarligt og funktionelt muligt.

Støj fra læsning af dyr vil være kortvarig (en halv time) og vil forekomme ca. 4-6 gange ugentligt. Læsning vil kunne ske tidligt om morgenen, da slagtesvin normalt skal leveres til slagteriet i starten af arbejdsdagen. Den nye udleveringsrampe, placeret midt på den nye stalds østside, anvendes til at drive slagtesvinene ud i transportvognen. Grundet den relative store afstand til nærmeste nabobolig (ca. 280 m), samt eksisterende bygninger skærmende effekt herfor, forventes ikke væsentlige støjgener som følge af læsning af dyr.

For at mindske eventuelle støjgener stilles der vilkår om, at transport til og fra ejendommen så vidt muligt skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 – 18.00. Da alle transporterne sker med CE-mærket transportmateriel, der overholder gældende støjkrav til pågældende køretøjer, og sker på asfalteret vej forbi omkringboende, forventes ikke væsentlige støjgener fra transporterne.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ”ekstern støj fra virksomheder” anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelsen, indtil 15 meter fra beboelsen ved beboelsens udendørs opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55

Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

- Hvis vi vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførslen aftales med tilsynsmyndigheden.
- Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.
- Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og defekte/støjende ventilatorer skal straks udbedres.
- I staldbygningen skal porten ud mod Hæggerupvej holdes lukket, når der foregår støjende aktiviteter i den sydlige ende af bygningen.

5.7 Støv

Der er i ansøgningen oplyst følgende omkring støvkilder:

” Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm, der opbevares indendørs i staldens sydlige ende. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i forhold til naboerne, og dels på grund af den store afstand til nærmeste nabobeboelse”.

Vurdering

Indblæsning af foder til siloerne antages at foregå i et lukket system, så støvgener for omgivelserne minimeres. Det lovpligtige overbrusningsanlæg medvirker desuden til støvbinding i staldsektionerne. På grund af afstanden til omboende vurderer vi, at den daglige drift af anlægget ikke vil medføre væsentlige støvgener i nærområdet.

Der kan forekomme støvgener ved transporter til og fra ejendommen. Da transporten foregår via asfalterede vej forbi omkringboende, vurderer vi dog, at risikoen for støvgener ved nabobeboelser er meget begrænset.

Vilkår:

For at imødekomme eventuelle væsentlige støvgener fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om at,

- Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

5.8 Lys

Ansøger har oplyst følgende vedr. lys på ejendommen:

” Lyset i staldene vil primært være tændt i tidsrummet kl. 06.00 til 18.00. Der er ingen udendørs lyskilder. Dermed er der ingen stærke generende lyskilder, som kan genere naboer”. Desuden har ansøger oplyst at ” Udendørsbelysning er kun tændt i forbindelse med daglige arbejdsgange, hvis dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Der anvendes lavenergipærer overalt, hvor dette er muligt”.

Vurdering

Lys fra ejendommen kan eventuelt være til gene for naboer, f.eks. ved konstant lys hele natten. Det vurderes, at der ikke er direkte lyspåvirkning af omkringboende, da der ikke er tale om et åbent staldanlæg, og der er relativ stor afstand til nærmeste naboejendom.

Da der ikke er lys i staldene om natten, er der ikke tale om lyspåvirkninger på vejarealer eller udenoms arealer.

Lys kan også være til gene for trafikken, f.eks. ved anvendelse af spotlys, der peger ud mod vejbanen. Kommunen vurderer, at der med stor sandsynlighed er udendørs lyskilder på husdyrbruget, selvom andet er oplyst i ansøgningen.

For at minimere evt. lysgener, stilles vilkår om bevægelsessensorer på udendørs lys.

Vilkår:

For at undgå lysgener ved naboer og for trafikken, bliver der stillet vilkår om at,

- Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 15 minutter ad gangen.
- Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

5.9 Kemikalier

I ansøgningen er det oplyst, at der ikke opbevares kemikalier eller olie på ejendommen.

Af ejendommens BBR-meddelelse fremgår det dog, at der er flere både under- og overjordiske tanke til olieprodukter.

Vurdering

Såfremt markarbejdet på et senere tidspunkt bliver udført fra ejendommen skal pesticiderne og øvrige kemikalier opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. at der ikke må kunne opstå risiko for forurening af jord og undergrund, hvis der spildes eller en dunk lækker.

Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskillere. Derved kan evt. spild opsamles og der forekommer ikke risiko for forurening af jord, overfladevand eller undergrund. Tankene skal opstilles med god afstand til tagnedløb, og placeres hvor der ikke er risiko for at de bliver påkørt.

Fyldning af marksprøjte og vask af sprøjteudstyr reguleres af bekendtgørelse nr. 1598 af 18/12/2014 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler. Her anføres det bl.a. at håndtering af sprøjtemidler (påfyldning og vask af udstyr) enten foregår på en støbt plads med afløb til lukket beholder, eller på arealet der skal sprøjtes. Såfremt en mark hvor der er blevet sprøjtet anvendes til påfyldning og vask, skal der inden for en vækstsæson benyttes et nyt område ved hver påfyldning og ved hver vask.

Tapsteder, som benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal være forsynet med kontraventil og vandur eller lignende installation, der forhindrer overløb ved opfyldning af tanken. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Vilkår:

For at forebygge forurening af jord og grundvand, bliver der stillet vilkår om at,

- Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Tanken skal opstilles med god afstand til afløb til dræn.
- Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlæg, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

5.10 Affald

Af ansøgningen fremgår, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker på en miljømæssig forsvarlig måde.

Ansøger har ikke afvejet eller optalt affaldsmængder i nuværende drift. Ifølge ansøgningen er den estimerede affaldsproduktion for ansøgt drift:

Type		Ansøgt mængde	Opbevaring	Bortskaffelse
Døde dyr	02.01.02	400 stk.	Kadaver kappe (se bilag 1.1 for placering)	DAKA
Medicinrester/emballage	18.02.05	300 l	l stald i beholder	M. Larsen
Kanyler	18.02.05	1 spand	l stald i beholder	Apoteket
Lysstofrør	20.01.21	50 stk.	l stald i beholder	Genbrugsplads
Emballage fra foder	20.02.01	500 l	l udendørs container	M. Larsen
Papir/pap	20.01.01	300 l	l udendørs container	M. Larsen
Ikke brændbart		200 l	l udendørs container	Genbrugsplads
Brændbart	19.02.10	1.200 l	l udendørs container	
Andet	-			

Tabel 16. Produktion og opbevaring af affald.

Døde dyr

Af ansøgningen fremgår følgende vedr. opbevaring af døde dyr:

" Døde dyr opbevares på plads ved den eksisterende gyllebeholder (se bilag 1 – til ansøgningen)".

Vurdering

Vi vurderer at de angivne affaldsmængder er rimelige for den ansøgte produktions størrelse, og at ansøger har redegjort for bortskaffelse af bedriftens affald. Det vurderes, at ansøger opbevarer og bortskaffer affald korrekt.

Opbevaring af døde dyr reguleres efter bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 558 af 01.06.2011.

For at hindre indblik fra Hæggerupvej til opbevaringspladsen for døde dyr, stiller vi vilkår om at den ikke må kunne ses fra offentlig vej. Pladsen kan f.eks. skærmes med hegn eller tæt beplantning. Som den er indtegnet på bilag 1 er den placeret nord for eksisterede beplantning.

Vilkår:

For at imødegå forurening samt for korrekt opbevaring og bortskaffelse af affald fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om at,

- Affald skal jævnlige bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.

- Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
- Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret skilt på tanken, hvor fabrikationsår fremgår.
- Opbevaringspladsen for døde dyr må ikke kunne ses fra offentlig vej.

5.11 Skadedyr

Ansøger har oplyst følgende om bekæmpelse af skadedyr på ejendommen:

”Generel bekæmpelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af foderrester. Al bekæmpelse af skadedyr sker i henhold til retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium (i dag Institut for Agroøkologi, Århus Universitet).

Fluegener

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget. I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i staldene. Dette vil i så fald ske med rovfluer og primært foregå om sommeren.

Rottebekæmpelse

” Der er tegnet et serviceabonnement med en autoriseret skadedyrsbekæmper, som foretager regelmæssig kontrol og bekæmpelse”.

Vurdering

For at undgå tilhold af rotter og fluer er det vigtigt at ejendommen holdes i en renlig og ryddelig stand.

Hvis der konstateres rotter på ejendommen, har man pligt til at indberette det til kommunen, som da vil sørge for at der foretages bekæmpelse på ejendommen. Ansøger har oplyst at de desuden selv har et abonnement med skadedyrsbekæmper..

Særligt med hensyn til fluer er det i sommerhalvåret vigtigt, at være opmærksom på hygiejnen i stalden. Dette er der under afsnit om lugt også stillet vilkår til.

Vilkår:

For at undgå tilhold af skadedyr bliver der stillet vilkår om at,

- For at undgå fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer for skadedyr fra Institut for Agroøkologi, Århus Universitet.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

5.12 Husdyrbrugets ophør

Af ansøgningen fremgår nedenstående vedr. evt. ophør af husdyrbruget:

”Der er ingen planer om at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning i kummer, kanaler og gylletanke tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald der ikke kan genbruges afskaffes efter gældende regler.
- Der er ingen klausuler på ejendommen vedrørende fjernelse af produktionsanlæg ved et eventuelt ophør af husdyrproduktionen”.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer, at de beskrevende tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Endvidere gælder det i medfør af § 43 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunen, og sende et oplæg til vurdering efter jordforureningslovens §38 k, stk. 1. Ophør defineres i denne forbindelse som både som ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget, men også hvis kapaciteten eller udnyttelse af kapaciteten nedsættes permanent til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1 nr. 1-3.

Vilkår:

For at forhindre forurening i forbindelse med evt. ophør af produktionen, bliver der stillet vilkår om, at

- Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

6. Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser, at der udarbejdes en beredskabsplan senest 3 måneder efter, at miljøgodkendelse er taget i brug.

Vurdering

Det er vores vurdering, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og hans medarbejdere, såfremt der sker uheld, både med hensyn til oliespild og større hændelser som overløb af gyllebeholder, brand, hærværk o.l. Der er i Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug et eksempel på en beredskabsplan, <http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>.

Planen skal være kendt af gårdens ansatte og skal revideres mindst en gang årligt. Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

Ved overholdelse af nedenstående vilkår vurderer vi, at husdyrbruget gør en optimal indsats for at minimere risikoen for gener og forurening i tilfælde af driftsforstyrrelser og uheld.

Vilkår

I tilfælde af driftsforstyrrelser og miljømæssige konsekvenser heraf, bliver der stillet følgende vilkår om at,

- Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal ajourføres efter behov, dog mindst én gang årligt. Planen skal være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen.
- Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Den endelige beredskabsplan inkl. bilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at der er sat dyr ind i staldene.

7. Egenkontrol

I ansøgningen er det anført at:

- Der er lovkrav om logbog over flydelag på ældste/mindste gyllebeholder.
- Der er lovkrav om gyllebeholderkontrol.
- Der udarbejdes effektivitetskontrol løbende, så der sikres optimal tilvækst ved mindst mulige ressourceforbrug.
- Ventilationsanlæg, foder og drikkevandsforsyning tjekkes løbende under det lovpligtige daglige tilsyn med dyrene.

Vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Næstved Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at godkendelsens vilkår overholdes.

Vilkår:

For at husdyrproduktionen kan dokumentere at miljøgodkendelsens vilkår er overholdt, bliver der stillet vilkår om at:

Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:

- Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter og evt. E-kontroller. Dokumentationen skal opbevares i min. 5 år.
- Egenkontrol hvis der anvendes biologisk luftrensning:
logbog for luftrensningsanlægget
kontrolrapporter fra serviceeftersyn samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren
Ovenstående skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år

- Egenkontrol hvis der installeres gylleforsuring og separation:
Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter fra serviceeftersyn skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år
- Skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktioner, den skriftlige serviceaftale samt de årlige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år.
- Analyseresultater for kg N og kg P i både væske- og fasstoffractionen fra separeret gylle. Resultaterne skal opbevares i mindst 5 år på husdyrbruget.
- Produktionskontrol for P ab dyr pr. slagtesvin/polte mindst 5 år tilbage
- Beregninger for P ab lager for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Beregningerne skal opbevares i mindst 5 år.
  - Dokumentation vedr. indhold og forbrug af fytase i foder og fosfor ab lager.
  - Ejendommens forbrug af el, vand og diesel mindst 5 år tilbage.
  - Virksomheden skal føre driftsjournal for ventilationsanlægget. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om rengøring og service og samtlige driftsforstyrrelser på ventilationsanlægget, herunder uheld og driftsnedbrud. Driftsjournalen skal ajourføres inden for en uge fra driftsforstyrrelsen, og opbevares i 5 år.
  - Logbog for årligt eftersyn af gyllebeholdere
  - Beredskabsplan
  - Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

8. Alternative løsninger og 0-alternativ

Vedrørende 0-alternativet er der i ansøgningen oplyst følgende:

” Strukturudviklingen i dansk landbrug betyder, at der kontinuerligt bliver færre, men større landbrug. De enkelte landbrugsvirksomheder har derfor brug for, hvis de vil overleve, at udvikle mere effektive og miljøvenlige driftsformer.

Et 0-alternativ på Hæggerupvej 20 vil betyde, at der ikke sker den nødvendige udvikling med en løbende tilpasning af produktionsanlægget. Hvis det vælges ikke at gennemføre det ansøgte projekt, vil en afvikling af det pågældende husdyrbrug være uundgåelig.

Ved at omlægge og udvide det eksisterende husdyrbrug sikres en fremtidig moderne driftsform, hvor der anvendes nye miljøteknologier, der nedbringer miljøbelastningen pr. produceret enhed.”

I ansøgningen er følgende beskrivelse af væsentlige alternativer angivet:

”Der er ikke overvejet alternativer til det ansøgte projekt. En omlægning og udvidelse af husdyrproduktionen er nødvendig for at opretholde en fornuftig landbrugsvirksomhed på den pågældende ejendom.

Valg af placering af stald er sket ud fra et hensyn om at overholde afstandskrav til offentlig vej, vandindvindingsanlæg m.m. Endvidere placeres stalden i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer, hvilket betyder ejendommen fortsat fremstår som en harmonisk enhed”.

Vurdering

Ejendommen har som påkrævet overvejet og vurderet andre alternativer til den ansøgte produktion, og valgt den produktion, som fungerer bedst for dem. De ansøgte staldbygninger ligger i tilknytning til eksisterende anlæg og bedst muligt i forhold til overholdelse og hensyntagen til

gældende afstandskrav. Det har derfor ikke været relevant at anwise en anden placering af bygningerne.

I forbindelse med forannonceringen har vi modtaget mærkning til placeringen og spørgsmål til hvorfor staldanlægget ikke kunne ligge et andet sted længere ude på en mark med god afstand til naboer. Naboerne er desuden bekymret for at svineproduktionen vil få negativ indflydelse på deres ejendoms værdi.

Et evt. fald i ejendomsværdien for nabobeboelser er ikke et kriterium som kommunen kan tage med og vurdere på i en miljøgodkendelse til husdyrbrug.

Klagenævnet har i afgørelser, hvor der er blevet klaget over værdiforringelser af naboejendomme skrevet, at de ikke har kompetence til at tage stilling til klagepunkter vedrørende værdiforringelser af ejendomme. Dvs. de har ingen bemærkninger til det klagepunkt, og det er derfor heller ikke noget kommunen kan lægge vægt på i afgørelsen.

Den alternative placering kunne være et "bar mark" projekt, dvs. en etablering uden tilknytning til eksisterende bygningsmasse.

I henhold til husdyrgodkendelsesloven er udgangspunktet, at nyt byggeri skal placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelser.

Miljøstyrelsen skriver i deres vejledning, at hvis nabohensyn skal udgøre grundlaget for at fravige princippet om, at ny bebyggelse skal ske i tilknytning til den eksisterende, må der reelt ikke være andre alternativer, herunder f.eks. forureningsbegrænsning med ny teknologi, men det kræver teknologien er tilgængelig og realistisk for virksomheden.

I det fremsendte projekt anvendes der teknologier der kan reducere emissionen af lugt og ammoniak fra staldene. Disse er installeret for at kunne overholde de lovgivningsmæssige krav, der er til reduktion af forurening (her tænkes der primært på lugt og ammoniak). Ud fra de landskabelige hensyn vurderer vi også, at de nye staldanlæg kan placeres som ansøgt. Vi har derfor valgt at behandle ansøgningen på det foreliggende grundlag.

9. Samlet vurdering

Det er vores vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan foretage den ønskede udvidelse og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

10. Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner <http://envs.au.dk/videnudveksling/luft/model/deposition/danmark>

3. GIS-temaer fra <http://arealinformation.miljoeportal.dk/distribution/> vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
7. Oplysninger på www.naturdata.dk
8. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
9. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
10. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
11. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
15. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2008/jul/nyhedsarkiv-landbrug/praksisnotat-om-mkn-afgoerelser/>
16. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer. <http://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2008/jul/nyhedsarkiv-landbrug/praksisnotat-om-mkn-afgoerelser/>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2008/jul/nyhedsarkiv-landbrug/praksisnotat-om-mkn-afgoerelser/>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. <http://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2008/jul/nyhedsarkiv-landbrug/praksisnotat-om-mkn-afgoerelser/>
19. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* <http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planer-2009-15/plan-126-246/163-susaa/>

20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose*.
<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planer-2009-15/plan-126-246/163-susaa/>
21. Naturstyrelsen 2014: Natura 2000-basisanalyse 2016-2021. Revideret udgave. Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmosen. Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145, H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93
<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planlaegningen-2016-2021/forslag-til-natura-2000-planer/sjaelland-syd/>
22. Naturstyrelsen 2014: Forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmosen, Natura 2000-område nr. 163, Habitatområde H145, H146 og H194, Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93.
<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planlaegningen-2016-2021/forslag-til-natura-2000-planer/sjaelland-syd/>

11. Bilag

Bilag 1.1 Situationsplaner

Figur B1: Plantegning og oversigtskort med relevante afstande og placering af afskærmende beplantning.

Tabel B1: Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Bygningsnummer	Anlæg	Kapacitet/dyr på stald ad gangen	Beskrivelse
1	Ny svinestald	4.500 smågrise (7,1-31 kg) på stald ad gangen.	Delvist spaltegulv
		3.700 polte (31-65 kg) på stald ad gangen.	
		1.700 slagtesvin (65-115 kg) på stald ad gangen.	
2	Foder, halm, mandskabsrum		Opbevaring af færdigblandet foder og halm i sydlig ende af svinestald.
3	Sluse		Udlevering af polte
4	Vendeplads	ca. 1.500 m ²	
5	Fortank		
6	Ny gyllebeholder	6000 m ³	Fast overdækning
7	Gyllebeholder	1.600 m ³	Opført i 1991 Sidste beholderkontrol i 2010
8	Opbevaring af døde dyr		
9	Eksisterende kostalde		Staldene tages ud af drift
10	Plansiloer		Tages ud af drift
11	Udhus		
12	Hoveddræn		Tagvand bortledes via dette hoveddræn.
13	Samlebrønd		
14	Interne transportveje		
15	Privat brøndboring		
11	Privatbolig		

Grundvandsredegørelse for udvidelse af husdyrbrug på Hæggerupvej 20, 4160 Herlufmagle

Kort beskrivelse af ansøgning

Der påtænkes en ændring og udvidelse fra 122,7 DE (småkalve og kvier/stude) til 588,5 DE svin (smågrise og slagtesvin). Al husdyrgødningen afsættes til godkendt modtager. Der er således ikke udbringning af husdyrgødning indeholdt i ansøgningen.

Det er dog således at reglerne om afsætningen af gyllen tillader at det kan ændres fra år til år hvorvidt gyllen afsættes til biogas eller udbringes på godkendte arealer.

Det er oplyst at gyllen skal køles og evt. forsures alternativt skal der etableres biologisk luftrensning.

Der er planlagt etablering af nyt staldsystem og opførelse af 1 ny gylletank med kapacitet til 5.500 m³ gylle.

Såfremt gyllen forsures, skal der etableres procestank/pumpesump, teknikbrønd og syretank.

Placering i forhold til grundvandsinteresser

Den ansøgte placering er beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), samt i grundvandsdannede opland til Hjelmsø Vandværk.

Det nærmeste udpegede Nitratfølsomme indvindingsområde (NFI) ligger ca. 1,5 km vest for ejendommen.

Det nærmeste almene vandværk er Tybjerglille Bakker Vandværk, der ligger ca. 1 km fra ejendommen. Der er ingen kildeplader indenfor 300 meter.

Geologi

Ejendommen er beliggende på grænsen af den sydvestlige del af Ringsted-Suså kortlægningsområdet. I Ringsted-Suså kortlægningsområde udgøres de primære grundvandsmagasiner af henholdsvis et kvartært sandmagasin i den nordligste del af kortlægningsområdet og af de prækvartære kalkaflejringer, Lellinge Grønsandskalk og Danien kalk i resten af kortlægningsområdet. På de nærmeste vandværker, Hjelmsø og Tybjerglille Bakker indvindes grundvandet fra kalkmagasinet. Ejendommens boring, DGU-nr. 216.544 indvinder ligeledes fra kalkmagasinet, 42-46 meter under terræn.

Lagserien over kalkmagasinet består hovedsageligt af kvartære aflejringer i form af moræneler, med indslag af smeltevandssand. Magasinet i kalken er spændt og i området omkring ejendommen, er der en akkumuleret lertykkelse på 25-30 meter. I boring DGU nr. 216.544 er den akkumulerede lertykkelse over kalkmagasinet 32,5 m.

Det indvundne grundvand fra kalkmagasinet ved Hjelmsø og Tybjerglille Bakker Vandværker er nitratfrit og stærkt reduceret. En vandanalyse fra november 2014 fra boring DGU-nr. 216.544 har tilsvarende vandkvalitet.

Forureningsrisiko vandværk

Udvidelsen ligger ca. 1 km fra nærmeste aktive vandværk, hvorfor der ikke er problemer med emission fra stald mv. og vandværkets luftindtag (jf. kommunens ammoniakdepositionsberregning i punktet for placering af vandværkets bygninger). Der er derfor ingen bemærkninger til placeringen af svinebedriften over for beskyttelsen af selve vandværket. Husdyrbruget er i øvrigt allerede eksisterende.

Forureningsrisiko grundvand

Afstandskrav mellem stalde og gylletanke til nærmeste drikkevandsboring er netop overholdt (25 meter).

Risikoen for forurening fra arealer under omdrift er ikke indeholdt i denne vurdering, da der ikke er tilknyttet udbringningsarealer til husdyrbruget.

På selve bedriften med produktionsbygninger, maskiner, gyllebeholdere m.v. kan der være en øget forureningsrisiko i forbindelse med uheld med blandt andet gylle.

Ejendommen er beliggende i udkanten af et område hvor den afgiftsfinansierede grundvandskortlægning har vist, at kalkmagasinet i denne sydlige del af Ringsted-Suså kortlægningsområde ikke er sårbart over for nitrat, fordi der er et tykt beskyttende lerlag over magasinerne, og grundvandet er stærkt reduceret.

Sprøjtmidler

Kortlægningen har vist, at der ikke er konstateret fund af nedbrydningsprodukter fra pesticider i boringer filtersat i kalkmagasinet i nærheden af ejendommen.

Miljøfremmede stoffer

Der er ikke fundet miljøfremmede stoffer i nogle af de omkringliggende boringer.

Ressourcevurdering

Ansøgers rådgiver har anslået et forventet vandforbrug på ca. 14.000 m³, hvilket skulle svare til et fald i det faktiske forbrug på ca. 4.000 m³ pr. år i forhold til nuværende forbrug. Dette tal kan dog ikke bekræftes af Næstved Kommune, som ikke har nogen tidligere opgørelser/registreringer af oppumpede vandmængder fra boring med DGU nr. 216.544.

Ejendommen har egen vandindvindingsanlæg, hvortil der er søgt om indvindingstilladelse på 30.000 m³ pr. år. Dette er en betydelig del mere end det forventede forbrug (beregnet), hvorfor Næstved Kommune vurderer at en indvindingstilladelse til indvinding af maksimalt 20.000 m³ grundvand dækker virksomhedens behov.

Ejendommen ligger i Tybjerglille Bakker vandværks forsyningsområde, og vandværket forventes at kunne forsyne husdyrbruget, såfremt der ikke opnås vandindvindingstilladelse. Vandværkets faktiske indvindingstilladelse er på 30.000 m³, og der indvindes ca. 20.000 m³ årligt. Vandværkets kapacitet er dog langt større.

Området ligger indenfor det grundvandsdannende opland for Hjelmsø Vandværks indvindingsboringer. I oplandet er der generelt en stor grundvandsdannelse (ca. 130 mm) og en tilladelse på ca. 20.000 m³ vurderes ikke at have nogen større negativ påvirkning på øvrige eksisterende indvindinger samt områdets naturområder.

Input fra vandværk

Tybjerglille Bakker Vandværk har i brev af 02.02.2015 udtrykt bekymring for udledningen af ammoniak til luften fra det ansøgte projekt. Det er anført at der er ”risiko for, at de kompressorer, der indsuger atmosfærisk luft udefra til beluftning af drikkevandet, vil indsuge et betænkeligt højt niveau ammoniak til skade for drikkevandskvaliteten”. Som nævnt ovenfor, har kommunen på baggrund af denne henvendelse foretaget en ammoniakdepositionsregning i vandværket, der viser, at der ikke er vil ske nogen merbelastning med ammoniak.

Retningslinjer (Naturstyrelsen/Kommuneplan)

Retningslinjer fra Staten

Den statslige udmelding om vandplanernes retningslinjer 40 og 41 handler om lokalisering af aktiviteter - herunder store husdyrbrug og biogasanlæg – i OSD og indvindingsoplande.

Hovedreglen er at OSD (områder med særlige drikkevandsinteresser) og indvindingsoplande så vidt muligt friholdes for byudvikling og anden ændret arealanvendelse.

For store husdyrbrug gælder at de defineres som "**mindre grundvandstruende virksomheder og anlæg**". Store husdyrbrug er på "**tilladelseslisten**", og de kan derfor placeres i områder udpeget som OSD, hvis der er vægtige planlægningsmæssige hensyn, og at der ikke findes alternative beliggenheder udenfor OSD.

Vejledningsnotat om sagsbehandling efter husdyrbrugsreglerne (NST 1. juli 2013).

Husdyrgodkendelsesloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen indeholder regler, der forpligter kommunerne til at "varetage" hensynet til grundvandet ved meddelelse af tilladelse eller godkendelse (lovens § 19, nr. 2 og § 23, nr. 2), og kommunen kan stille vilkår til varetagelse af disse hensyn, jf. lovens § 29, stk. 2. og bekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 8.

Efter §§ 9 og 11 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan tilladelse og godkendelse endvidere kun gives til husdyrbrug, hvis de - med de nødvendige vilkår - overholder det beskyttelsesniveau, der fremgår af bekendtgørelsens bilag 3 og 4. Af bkg.'s bilag 3, pkt. D, nr. 2, fremgår, at status for "planlægningen for nitrاتفølsomme indvindingsområder", jf. miljømålslovens § 8 a, er en del af grundlaget for tilladelser og godkendelser efter husdyrgodkendelsesloven.

Næstved Kommuneplan 2013-2025

Kommuneplans retningslinjer for Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) samt indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD.

I kommunen er der udpeget områder til Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) for at beskytte grundvandet. I OSD og i indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD må arealanvendelsen ikke ændres til en mere grundvandstruende art. Ved placering og indretning af anlæg samt ved udlæg af arealer til formål, der kan indebære en risiko for grundvandsforurening, skal der tages særlige hensyn til beskyttelse af grundvandsressourcen. Tiltag, der øger grundvandsbeskyttelsen skal fremmes.

Grundvandsbeskyttelse bygger primært på forebyggelse. Aktiviteter på landjorden har betydning for grundvandskvaliteten, og mange kan udgøre en risiko for forurening af grundvandet, f.eks. byområder, husdyrbrug, virksomheder, nedsvivning af spildevand m.m. For at sikre en ordentlig kvalitet og beskyttelse af grundvandet er det derfor vigtigt, at disse aktiviteter adskilles fra områder, hvor der foregår drikkevandsindvinding.

Vandplan

Vandplanen som er vedtaget den 30. oktober 2014 erstatter retningslinjerne fra regionplanerne. Bekendtgørelsen om udpegning af drikkevandsressourcer er den bekendtgørelse der sikrer den formelle udpegning af bl.a. OSD og indvindingsoplande uden for OSD. Administration af de udpegede områder er fastsat med de bestemmelser der svarer til vandplansretningslinjerne 40 og 41.

Center for Miljø og Natur: Vurdering af Grundvandsforhold

Ejendommen er placeret i en del af OSD området, hvor der er en relativ stor lertykkelse på 25-30 meter over kalkmagasinet. Den afgiftsfinansierede grundvandskortlægning har udpeget risikoen for nitratpåvirkning i denne del af kortlægningsområdet for lav. På denne baggrund vurderes risikoen at være minimal for forurening af de primære grundvandsmagasiner ved et uheld med gylle.

CMN vurderer, at der alene på baggrund af grundvandsforholdene ikke er hjemmel til at meddele afslag til ansøgningen. Årsagen til dette er, at kommunen kun kan give afslag hvis udvidelsen vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning, og denne miljøpåvirkning ikke kan afhjælpes ved at stille en række skærpede krav til beskyttelse af grundvandsressourcen i godkendelsen, jf. § 13 stk. 7 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8/12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Jf. Udmelding fra Miljøstyrelsen/Naturstyrelsen den 29.11-2012 skal der stilles krav om tekniske tiltag som sikrer grundvandsbeskyttelsen.

Der skal derfor stilles skærpede krav til vilkår for indretning, drift og kontrol med aktiviteter der kan indebære en risiko for grundvandsforurening. Bilag til redegørelsen er ikke vedlagt, men kan fremsendes.

Bilag 1.3. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /21, 22/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 145		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Avneknippemose* (7210)
	Rigkær (7230)	Skovbevokset tørvemose* (91Do)
	Elle- og askeskov* (91Eo)	
Arter:	Lys skivevandkalv (1082)	Stor vandsalamander (1166)
	Mygblomst (1903)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 146		
Naturtyper:	Vandløb (3260)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91Eo)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 194		
Naturtyper:	Indlandssalteng* (1340)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91Do)
	Elle- og askeskov* (91Eo)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	NY Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malermusling (1032)	Bæklampret (1096)
	Pigsmerling (1149)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 01			
Fugle:	rørdrum (Y)	NY	sangsvane (T)
	sædgås (T)		havørn (T) NY
	rørhøg (Y)		plettet rørvagtel (Y) NY
	engsnarre (Y)		trane (Y) NY
	mosehornugle (Y)		

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 03		
Fugle:	sædgås (T)	havørn (Y)
	kongeørn (T)	engsnarre (Y)
	isfugl (Y)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de tal-koder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet oven for. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget er markeret med "NY". Naturtyperne tørvemose (7150) og kildevæld (7220) i habitatområde H145 og troldand i fuglebeskyttelsesområde F93 er udgået af udpegningsgrundlaget.